

A 30/11

KALENDARZ KOŚCIUSZKOWSKI INFORMACYJNO-HANDLOWY na 1919 rok.

Magistrala m. Łodzi Zebrał i wydał J. RUSZKOWSKI.
Wydział Statystyczny.

Alfred STILLER
Wł.: L. MICHLEWSKA
i J. STILLERÓWNA
jedyny w Łodzi pod względem
wyboru
Salon Żywych Kwiatów.
Piotrkowska 4.

KURSY ESPERANTO
przy Łódzkim Esperanckim
T-wie (Długa 90).
Tworzone są wyższe i niższe grupy,
w językach wykładowych polskim
oraz niemieckim.
Kurs 3-miesięczny (przy 2-ch wykl.
tyg.) Mrk. 5 (pięć). Zapisy przyjmuje
kancelarja T-wa w poniedziałki, wtorki,
środy, czwartki od 8—10 wiecz.

Biuro Techniczne Artura CREDO
Dyplom. Technika Wzajemnych ubezpieczeń od ognia
w ŁODZI, ul. Krótka № 9.
Wykonywa szacunki ogniowe nieruchomości według zasad Instytucji
Wzajemnych Krajowych Ubezpieczeń od ognia.

Biuro Prośb i Zażeń **Aleksandra Gersdorfa** ŁÓDŹ,
Piotrkowska № 84.

Książka i Sztuka

w Ł O D Z I, ul. św. Benedykta № 3.

Nowoczesna, na skalę europejską prowadzona, księgarnia.

Wielki wybór książek we wszystkich językach ze wszystkich dziedzin literatury i sztuki. Specjalny oddział nut. Książki dla bibliofilów, wydawnictwa ozdobne i wytworne, Urządzenie i kompletowanie bibliotek, Grafika współczesna. Reprodukcje wszelkiego rodzaju, Sztuka stosowana. Prenumerata czasopism. Księgarnia „Książka i Sztuka” jest w stałym kontakcie z największymi firmami tego rodzaju w Polsce i zagranicą. Wykonuje polecenia szybko i solidnie. Udziela informacji o wszelkich sprawach, związanych z miłośnictwem książki i jej kulturą.
Kierownik: **Adolf Ingster.**

Sklep komisowy

Władysława Łunkiewicza

Łódź, Sienkiewicza 67.

Przyjmuje do sprzedania, ewentualnie kupuje i sprzedaje: meble, garderobę, bieliznę, biżuterję, sprzęty domowe, hafty, roboty ręczne i t. p.

Kantor Wymiany

oraz

kupno i sprzedaż monet
różnych walut

BILETY LOTERYJNE

Leon Librach

Łódź, Piotrkowska № 50.

K. ARKUSZEWSKI i S-ka

ŁÓDŹ, Sienkiewicza 37.

PRZEDSTAWICIELE:

— **Karol Maćner i G. Kowalski Inż.** —

Wykonują: Ogrzewania Centralne, Wodociągi
i kanalizację, Sanitarne urządzenia.

— Przyjmuje Konserwację powyższych urządzeń. —

Kosztorysy i projekty bezpłatnie.

CUKIERNIE

J. PIĄTKOWSKI

Łódź, Nowy Rynek Nr. 4.

Pabjanice, Zamkowa Nr. 7.

CUKIERNIA SZWAJCARSKA

Tadeusza Szaniawskiego

Łódź, Piotrkowska 126 róg Nawrot.

Pierwsza w Łodzi pod względem komfortu. Wyborowe ciastka, czekolady, cakry. — RENDEZ VOUS ELEGANCIEGO ŚWIATA.

Tow. Akc. Browaru Parowego

SS^{ÓW} K. ANSTADT

Łódź, ul. Średnia № 34.

Poleca swe powszechnie znane i ulubione piwa lagrowe: Pilzeńskie, Monachijskie, Bawarskie, Jałoweowe w butelkach i antalkach.

jak również chemicznie oczyszczony kwas węglany własnej fabryki w 10 i 20 kilogr. w cylindrach stalowych dla aparatów gazowych z ciśnieniem do piwa, fabryk wody sodowej i zakładów kąpielowych.

JAN MACIŃSKI

Łódź, ul. Słowiańska Nr. 11 (obok Zarzewskiej).

Przedsiębiorstwo krycia i konserwacji dachów oraz robót asfaltowych.

Własna wytwórnia asfaltu i przetworów ze smoły kamiennej.

M. KOŁODZIEJSKI ŁÓDŹ, Andrzeja 3. MAGAZYN MĘZKIEJ I DAMSKIEJ BIELIZNY WŁASNEGO WYROBU.

Przyjmuje zamówienia z własnych i powierzonych materiałów: Krawaty, rękawiczki, trykotarze, parasole, wyroby skórzane, pończochy, skarpetki i towary galanteryjne.

Pracownia
OBUWIA

p. f.

A. Lewandowski
i
W. Sobolewski
ul. Cegielniana № 24.

Poleca wszelkie obuwie solidnej roboty najnowszych fasonów. Ceny przystępne.

Nowość na czasie!!!!

Niema już więcej podartych pończoch.

Z 6-ciu par starych pończoch oddajemy 4 p. odnowione

Z 6-ciu " " skarpetek " 3 " "

UWAGA: Pończochy muszą być prane i magłowane.

Pracownia: Piotrkowska 114 m. 24, lewa oficyna, 2-ie wejście
2 piętro.

Jedyné Wydawnictwo
Polskich albumów
do marek
w trzech wielkościach
Stefana
Naruszkiewicza

w Łodzi, ul. Konstancyńska 5.

Zakład Artystyczny
**DEKORACYJNO-
MALARSKI**
Braci
Tarkowskich

w Łodzi, Sienkiewicza № 31
zakład i mieszkanie.

Fabryczny skład
St. Petersburskiego
 Towarzystwa
 Mechanicznego
 Obuwia
„Skorochód”

Piotrkowska 53. Łódź. Piotrkowska 53.

PRALNIA
 CHEMICZNA
i Farbiarnia
M. Sobocińskiego
Średnia 26.

Apteka i Laboratorium Chemiczno-Farmaceutyczne
Wacława Sokolewicza w ŁODZI,
 ulica Przejazd № 19.

Pierwszorządny Hotel „SAVOY”

150 pokoi wspaniale urządzone, winda elektryczność
 wszelkie nowoczesne wygody.

PIOTR SKOWROŃSKI

Pierwszorządna
 Pracownia

OBUWIA

PIOTRA

SKOWROŃSKIEGO

w ŁODZI, ul. Nawrot № 8.

Zamówienia wykonywa szybko i solidnie.
 Wykwintność, dobroć i ceny konkurencyjne.

Skład materiałów aptecznych i wyrób
PALATYNU do użytku domowego **Pasaż-Szulca 36.**

Koncesjonowane przez Elektrownię Łódzka

— Biuro —
 elektrotechniczne **Inż. I. MINTZ, Łódź**
 ul. Widzewska № 40.

Wykonywa wszelkie roboty w zakres elektrotechniki
 wchodzące.

„HANSA” Akcyjne Towarzystwo
 dla ruchu towarowego

Międzynarodowe transporty.

Ekspedycja, cłenie, inkaso i ubezpieczenie towarów, leżących na składzie
 oraz bagaży kolejowych i wodnych.

CENTRALA w WROCŁAWIU.

Oddziały: w Królewcu, Szczecinie, Skalmierzycach, Berlinie, Bremie,
 Koseihafen O/S, Gdańsku, Lipsku, Lubece, Maltschn/O, Rydze,
 w Łodzi, Pasaż Majera 3, w Warszawie, Sienna 3.

TOW. AKC.
 WYROBÓW WEŁNIANYCH

R. KINDLERA

w Pabjanicach.

TOW. AKCYJNE
 PABJANICKIEJ FABRYKI
 PAPIERU

w Pabjanicach.

Emanuel Sieradzki, Piotrkowska 15
 Hartowy i detaliczny skład fater i kapeluszy.

Pabjanickie Tow. Akc.
 Przemysłu Chemicznego
 w Pabjanicach

Barwniki anilinowe —
 i naftalinowe

— przetwory chemiczne
 i farmaceutyczne

TOW. AKC.
 Przemysłu Wełnianego

M. A. WINER

w ŁODZI.

Magistrat m. Łodzi
Wydział Statystyczny.

Kalendarz Kościuszkowski.

WSTĘP.

Świetlana postać Tadeusza Kościuszki powsze czasy żyć winna w naszej pamięci, — jako areywzór obywatela gorliwego patrioty i rycerza bez skazy.

Nie dla siebie a wszystko dla Polski i w imie Polski — było wykładnikiem żywota naszego bohatera narodowego, co walczył za wolność na obu półkulach ziemi. Bohatera-demokraty tak szczerego i czystego, jakim niekażdynaród pochlubić się może. Ideę, której wszystkie swoje czyny i myśli poświęcił — umiłował on. ponad wszystko i dla niej cierpiał i krew własną przelewał.

Dziś, kiedy idea demokratyczna ogarnia świat cały, kiedy zdarów krwi ludzkiej, z zamętu wojny powszechniej wyłania się już w kształtach realnych bezzawodnie niepodległa Polska, postać Tadeusza Kościuszki winna być nam tym droższą, bo przecież spełniają się jego marzenia, w czyn wielają ideały za które walczył na polach Racławie, na szanecach Warszawy i ciężkimi ranami okryty padł na krwawym Maciejowie bioniu.

Nigdy nie oddał swej szabli na usługi despotyzmu i osobistych korzyści, wierny przysiędze złożonej na rynku krakowskim w pamiętną wiosnę roku 1794.

Zapoczątkowawszy wydawnictwo nasze w ostatnią rocznicę śmierci naszego bohatera narodowego, dla utrzymania ciągłości i w roku bieżącym wydajemy „Kalendarz Kościusz-

kowski" na rok 1919, afni, że nieznajdzie się ani jeden dom ani jedna rodzina, w której serca gorącą miłością biją dla Polski i gdzie panuje eześć bohaterów, co byli jej chlącą, w której „Kalendarz Kościuszkowski" nie znalazłby się na stole jako gość najmilszy i niecierpliwie oczekiwany.

Zabierając się do pracy pod patronatem najzaeniejszego z naszych bohaterów narodowych, aświadomiliśmy sobie weatej pełni odpowiedzialności jaka z tego tytuła nanas spo- spooczywa. Szczerpłe rozmiary naszego wydawnictwa i trudności wydawnicze czasów obecnych, nie pozwoliły nam w zupełności rozwinąć naszego programu. Naprawimy to w latach następnych, zapowiadających rychłe już nadejście czasów normalnych w naszej niepodległej Polsce.

Kalendarz nasz zawiera dział informacyjny, auzupełniający możliwie najszerszej potrzeby naszego miasta, tudzież dane statystyczne o instytucjach społecznych, rządowych i zawodowych oraz lokalach publicznych, słowem postaramy się usilnie o to, aby ogłoszenia zamieszczone w Kalendarzu odniosły porządany skutek.

Dział literacki wypełniają wspomnienia o życiu i czynach naszego bohatera, pod którego imieniem i nazwiskiem Kalendarz nasz wypuściliśmy. Paszczamy w świat afni że z postawionego sobie zadania wywiązaliśmy się wedle sił i możliwości co czytelnicy nasi łaskawie oceniają, biorąc pod uwagę szczerpłość wydawnictwa i trudności obecnych krytycznych czasów.

J. R.

Instytucje kupieckie, towarzystwa kredytowe, kasy oszczędnościowe, banki i t. p.

Urząd Starszych Zgromadzenia Kupców m. Łodzi,
Piotrkowska 96.

Komitet Giełdowy Łódzki, Piotrkowska 96.

Towarzystwo Kredytowe m. Łodzi, Średnia 19.

Bank handlowy łódzki, Aleja Kościuszki № 15. Założony
w 1872 r. Dyrektor banku I. Zand.

Bank handlowy w Warszawie oddział w Łodzi, Dzielna № 15,
Centrala w Warszawie założona w 1872 roku, oddział w Łodzi
w 1895 roku.

Bank Kupiecki Łódzki, Piotrkowska № 74,

Ryski bank handlowy—Filja w Łodzi, Piotrkowska № 57.

Bank Zachodni (Piotrkowska 52). Instytucja centralna
w Warszawie ul. Fredry 6.

Towarzystwo Wz. Kredytu Przemysłowców Łódzkich,
Ewangelicka № 15.

Łódzkie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu, Piotrkowska 43.

2-ic Łódzkie Tow. Wzajemnego Kredytu, Piotrkowska № 87.

3-ic Łódzkie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu,
Piotrkowska № 5.

4-te Łódzkie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu Piotrkowska 6.

Tow. Wzajemnego Kredytu handlowo-przemysłowe w Łodzi,
Pasaż-Majera № 10.

Tow. Wz. Kredytu Łódzkich Kupców i Przemysłowców
Piotrkowska № 17.

Bałuckie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu, Zgierska № 56.

Łódzkie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe,
Sienkiewicza № 31.

2-gie Łódzkie Towarzystwo Pożycz.-Oszczędnościowe,
Andrzeja № 5.

3-cie Łódzkie Tow. Pożyczkowo-Oszczędnościowe,
Konstantynowska 54.

4-te Łódzkie Tow. Pożyczkowo-Oszczędnościowe,
Piotrkowska № 12.

5-te Łódzkie Towarzystwo Pożycz.-Oszczędnościowe, Długa 28.

6-te Łódz. Towarzystwo-Pożycz.-Oszczędnościowe, Przejazd 14.

7-me Łódz. Tow. Pożycz.-Oszczędnościowe, Przejazd № 34.

Łódz. Rzemieślnicze Tow. Pożyczkowo-Oszczędnościowe,
Sienkiewicza № 40.

2-gie Łódz. Rzemieślnicze Tow. Pożycz.-Oszczędn., Główna 9.
Tow. Pożyczkowo-Oszczędnościowe Łódzkich Rzemieślników
Chrześcjan, Widzewska 117.

I Łódz. Rzemieśl.-Przemysł. Tow. Pożyczk.-Oszczędn.
Piotrkowska № 261.

Łódzkie żydowskie Tow. Pożyczkowo-Oszczędnościowe
Piotrkowska № 14.

2-ic Bałuckie Tow. Pożycz.-Oszczędnościowe, Łagiewnicka 25.

Zubardzkie Tow. Wzajemnego Kredytu, Zgierska № 21.

Chojeńskie Tow. Pożycz.-Oszczędnościowe, Rzgowska 101.

Kasa Przechodności pracowników kolei elektrycznej Łódzkiej,
Tramwajowa 6.

Stowarzyszenia i Związki.

Komisja Międzyzwiązkowa, Przejazd № 34.

Rada Związków i Stowarzyszeń robotniczych, Pasta № 6.

Chrześcjański Związek Pielęgniarski, Olgińska № 17.

Polski Komitet nad jeńcami, Średnia № 19.

Giełda pracy przy 3-eh chrześcj. stowarzyszeń robotniczych,
Przejazd № 34.

Klub miłośników fotografii, Rozwadowska № 34.

Koło starszych i podstarszych zgromadzeń cechowych przy
Resursie Rzemieślniczej Chrześcjańskiej, Widzewska № 117.

Resursa Rzemieślnicza Chrześcjańska, Widzewska 117.

Klub Rzemieślniczy, Południowa 4.

Stow. Majstrów fabrycznych gab. piotrkowskiej, Nowy Rynek 6.

Stow. robotników przemysłu włóknistego p. n. „Praca”,
Wólezańska № 139.

Stowarzyszenie Nauczycieli Chrześcjan w Łodzi, Andrzeja 4.

Stowarzyszenie Wzajem. Pomocy Nauczycieli żydów,
Sienkiewicza № 35.

Tow. Literatów i Dziennikarzy Łódzkich, Piotrkowska № 108.

Stow. Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi, Krótka 9.

Związek Felezerów m. Łodzi, Lipowa 41.

Stow. Drobnych Kupców i Przemysł. Polskich w Łodzi,
Długa 205.

✓ Niemiecko-Katolicki Krajowy Związek Szkoiny w Polsce,
Aleja Kościuszki 53.

Stow. Wzajemnej Pomocy prac. Aptek, Sienkiewicza № 27,

Stow. Fakrykantów i Kupców m. Łodzi, Pasaż-Majera № 5.

- Tow. „Lokator“, Piotrkowska 84.
 Stow. Polskich kapeców i przem. chrześc. w Łodzi,
 Aleja Kościuszki 17.
 Stow. Wz. pom. Pracujących w przemyśle i handlu m. Łodzi
 (Stow. Handlowców polskich) Piotrkowska 108.
 Stow. prac. Handl. żydów p. n. „Wzajemna Pomoc“,
 Sienkiewicza 22.
 Stow. Rządców nieruchomości m. Łodzi, Dzielna 19.
 Stowarzyszenie handlujących tytanem, Nowy Rynek № 2. ✓
 Stow. Drukarzy m. Łodzi i pow. łódzkiego, Nawrot № 20.
 Stow. Zawod. drog. prac. Ziemi Piotrkowskiej,
 Cegielniana 15.

Stowarzyszenia Filantropijno-Dobroczyenne.

Łódzkie Chrześcijańskie Towarzystwo Dobroczynności
 Dzielna № 50.

- a) Przytułek dla położnic — al. Dzielna 52.
- b) Przytułek noclegowy i sale zarobkowe — Cmentarna 10.
- c) Sekcja przeciwżebracza — Cmentarna 10.
- d) Szpital dla amylotowo-chorych „Kochanówka“.
- e) Szkoła rzemiosł — Wodna 9.
- f) Szpital dziecięcy Anny-Marji Rokicińska
- g) Ambulatorjum bezpłatne — Dzielna 52.
- h) Chrześcijańskie kolonie letnie.

Łódzkie żydowskie Towarzystwo Dobroczynności, Zachodnia 20.
 Tow. schronisk św. Stanisława Kostki w Łodzi.

Przytułek dla sierot i pół sierot p. n. „Sienkiewiczówka“
 w Rokiciu. Taki sam pod wez. św. Anny, Wiznera 25, 210-
 bek dla podrzutków — Wacława 23, 7 ochron. dom dla bez-
 domnych starców w Rokiciu.

Tow. Wpisów i Zapomóg przy Gimnazjum Polskim „Uczelnia“
 Nowo-Cegielniana 9.

Łódzkie Żydowskie Towarzystwo Ochrony Kobiet, Andrzeja 16.
 Tania kuchnia dla uczącej się młodzieży w Łodzi,
 Piotrkowska № 92.

Biuro Sjonistyczne, Wólczańska 5.

I-sze Schronisko dla dzieci W. M., Smugowa 4.

I-sza Ochrona Marjawicka dla dzieci, Franciszkańska 27.

II-ga Ochrona Marjawicka dla dzieci, Podleśna № 16.

- III-cia Ochrona Marjawięka dla dzieci, Nawrot 104.
 ✓ Towarzystwo Biblioteki Pablicznej, Piotrkowska 150.
 Stow. Nauczycielstwa Polskiego, Aleja Kościuszki 19.
 Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, Aleja Kościuszki 19.
 Towarzystwo Oświatowe „Wiedza“, Piotrkowska 103.
 Towarzystwo Muzeum Nauki i Sztuki, Piotrkowska 91.
 Łódzkie Koło Tow. Polskiej Macierzy Szkolnej, Piotrkowska 151
 Łódzkie Towarzystwo Esperanekie, Długa 90.
 Łódzkie Towarzystwo „Tałmad Torá“ Średnia 46.
 Robotnicze Stow. Oświatowe „Światło“, Pusta 11.
 Robotnicze Stow. Oświatowe „Harfa“, Wólczańska 23.
 Towarzystwo Krzewienia Oświaty, Podleśna 1.

Stow. artystyczne, muzyczne i śpiewacze.

- „Latnia“, Sienkiewicza 31.
 Łódzka orkiestra Symfoniczna założona w r. 1916.
 Tow. śpiewacze p. n. „Chór Marjański“, Placowa 11.
 Szkoła mazyeczna przy Tow. Maz. im. Szopena
 Aleja Kościuszki 40.
 Towarzystwo śpiewacze im. Moniaszki. Szkolna 20.
 Łódzkie Tow. Teatralne, Cegielniana 63.
 Towarzystwo Muzyczno-Dramatyczne „Gutenberg“, Nawrot 20.

Prasa łódzka.

- „Nowy Kurjer Łódzki“, Zachodnia 37
 Redaktor i wydawca Antoni Książek.
 „Gazeta Łódzka“, Przejazd 8.
 Redaktor i wydawca Jan Grodek.
 ✓ „Godzina Polski“, Piotrkowska 86.
 Redaktor C. Zawilowski.
 „Neue Lodzer Zeitung“, Piotrkowska 15.
 Redaktorzy i wydawcy: A. Milker i Drowing.
 „Deutsche Lodzer Zeitung“, Piotrkowska 85.
 Redaktor naczelny Carl Golke.
 „Deutsche Post“, Piotrkowska 85.
 Redaktor Adolf Eichler.
 „Lodzer Tageblatt“, Piotrkowska 16.
 Redaktor J. Uger,
 „Lodzer Volksblatt“, Piotrkowska 85.

Zakłady naukowe.

Szkoła Handlowa Kapiectwa Łódzkiego, Dzielna 58.
8-kl. gimnazjum filologiczne męskie T-wa „Uzelnia“,
Nowo-Cegielniana 9.

2-gie gimnazjum filologiczne, Placowa 13.

Polskie 8-kl. gimnazjum filologiczne A. Zimowskiego
Targowa 85/87.

4-kl. Progimnazjum filologiczne Tomaszewskiego, Ogrodowa 26.

8-kl. gimnazjum męskie B. Brauna, Dzielna 37.

4-kl. szkoła miejska, Targowa № 16.

IV-kl. Polskie progimnazjum Męskie
E. K R Y G I E R A, ul. Zawadzka № 9.

Polskie Seminarjum Nauczycielskie, Targowa № 16.

Polskie 8-kl. gimnazjum żeńskie Romany Sobolewskiej,
Długa 90, róg Andrzeja.

7-kl. Gimnazjum Polskie Marji Pruszyńskiej, Kamienna 10.

1-c Polskie Gimnazjum żeńskie L. Piętkowskiej i W. Maciń-
skiej, Wólczańska 55.

8-kl. Gimnazjum Polskie z internatem S. Rajskiej,
Sienkiewicza 37.

4-kl. Zakład Naukowy żeński L. Berlach, Ewangelicka № 9.

8-kl. Gimnazjum Filologiczne Żeńskie I. L. A B A,
dawniej 7-kl. szkoła Handlowa żeńska, Zielona № 8.

8-kl. Szkoła Handlowa żeńska Lucyny Siennickiej, Piotrk. 157.

7-kl. Gimnazjum żeńskie Filologiczne zakład freblowski
Eug. Jaszuńskiej-Zeligmanowej Południowa № 18.

7-kl. Gimnazjum filologiczne żeńskie Klary Wolsfonowej
Zawadzka 23.

Gimnazjum żeńskie Marji Hoehsteinowej, Wólczańska № 23,
róg Zielonej.

Gimnazjum żeńskie E. B E Z D E Ź S K I E J,
założone w 1910 r., Długa № 31.

4-kl. Zakład Naukowy żeński M. Wenske, Targowa 43.

Gimnazjum żeńskie L. Sołowiejczyk-Magalifowej, Wschodnia 62.

7-kl. Handlowa szkoła żeńska C. Waszczyńskiej, Zielona 15.
Założona w r. 1901. Przełożona C. Waszczyńska.

7-kl. Zakład Naukowo-Wychowawczy z pensjonatem
Sienkiewicza № 61. Przełożona Helena Miklaszewska.
Niemieckie Realne Gimnazjum, Rozwadowska 7.
Kursa handlowe Minny Bucholtz, Przejazd № 20.

Żydowska Szkoła dla Głuchoniemych „EZRAS ILMIM“,
w Łodzi, Zielona 25.

- 7-kl. Szkoła żeńska I. Zbijewskiej Długa № 10.
7-kl. Zakład Naukowy Żeński Janiny Pryszewiczówny,
Sienkiewicza № 35.
7-kl. Szkoła Żeńska im. Elizy Orzeszkowej, Al. Kościuszki 21.
Gimnazjum żeńskie im. A. Mickiewicza, Sienkiewicza № 35.
Wyższa Szkoła Ludowa Męska 6-klasowa z 16 oddziałami,
Średnia № 45.
Szkoła Handlowa Łódzka T-wa Szerz. Wiedzy Handlowej
Długa № 46.
4-kl Szkoła żeńska Warikowej, Miłsza 22.
4-kl. Zakład Naukowo-Wychowawczy żeński, Heleny Chole-
wickiej, Piotrkowska № 120.
4-kl. Szkoła żeńska K. Weigelta, Nawrot № 12.
Gimnazjum Męskie Szakina, założ. w r. 1901, Południowa 20.
Polskie Kursa Pedagogiczne, Dzielna 44.
Kursy Bachalteryjne I. Mantinbanda, Przejazd № 12. założone
w r. 1905. Wykładane są przedmioty: bachalterja pojedyncza,
podwójna czyli włoska i amerykańska, arytmetyka handlowa,
korespondencja polska i niemiecka i rosyjska, prawo handlowe
i wekslowe, ekonomja polityczna, stenografja polska i nie-
miecka, kaligrafja i pisanie na maszynie.
Kursy Językowe oraz Handlowe I. M. Poznańskiego,
Sienkiewicza 22.
Kursy Gimnazjalne dla dorosłych, Placowa 13.
Kursy Przedmiotowe Inż. M. Barezewskiego, Długa 90.
Kursy Esperanta przy Łódzkim Towarzystwie Esperanekim
Długa № 90.
8-kl. Gimnazjalne Kursy Przygotowawcze z programem 8-go
średniego zakładu naukowego. Przełożona R. Lewinówna
Kierownik I. Kalmanowicz.
Łódzka Szkoła Techniczna Pańska № 9. Wydziały: Budowy
maszyn, elektrotechniki, architektury.
Kursy rysunku i kreśleń W. Piaseckiego, Andrzeja № 37.
Szkoła rękodzielnicza dla kobiet A. Krowickiej i L. Jasińskiej,
Karola 16.

Wyższa Szkoła Rzemiosł Zawodowego Kształcenia dla kobiet
Apolonji Kopydłowskiej, Piotrkowska № 154.

Koncesjonowane przez Ministerjum Oświec. Publicznego
Kursy języków nowożytnych dla dorosłych
pod kierankiem Marty Lederowej, ul. Karola № 3.
Wykładane będą języki: polski, niemiecki, rosyjski, francuski i angielski.
Klasy: początkowa, średnia i wyższa.

Średni zakład naukowy żeński P. Gajst i szkoła freblowska,
Kamienna 2.

Kursy wieczorowe języka rosyjskiego w komplefach prof.
Leona Biedrzyckiego, Dzielna № 40.

Kursa gimnastyki rytmicznej metodą Jaques Dalekroze'a
dla dzieci, podlotków i dorosłych pod kierankiem Jadwigi
MAYBAUMOWEJ, Aleja Kościuszki № 69.

Kursy gimnastyczne z rosyjskim językiem wykładowem
T. Braitmana, Cegielniana № 36.

Kursy Handlowo-Bachalteryjne Teodora Grossmana
Sienkiewicza 29.

Kursy Bachalteryjno-Handlowe H. Lubińskiego, Piotrkow-
ka 79. Kierownik Henryk Lubiński.

4-klasowe Progimnazjum żeńskie M. Hansenówny Piotrk. 209,
Zakład Freblowsko-Koedukacyjny oraz szkoła przygotowawcza
M. Rosenthal, Karola 3.

Szkoła Początkowo - Koedukacyjna i zakład freblowski
IDY JANOWSKIEJ, — Kursy pedagogiczne, Pasaż-Szuleca
№ 11. Założona w r. 1912. W roku 1913 otwarto kursa
pedagogiczne w 1914 szkołę koedukacyjną.

Zakład Freblowski i szkoła przygotowawcza Stefani Osma-
łowskiej, Skwerowa 18. Kursy dla freblanek.

Żeńskie Gimnazjum Żydowskie Tow. Żydowskich szkół śred-
nich, Olgińska № 1.

Uczelnia Praktycznej Handlowości PAWEŁ KÜHN,
Piotrkowska 174. Wykłady: Bachalterja podwójna, ko-
respondencja, stenografja, arytmetyka handlowa, i konto-
koventy procentowe. Kaligrafja i pisanie rondem.
Pisanie na maszynie.

Męskie Gimnazjum Żydowskie Tow. Żydowskich szkół średnich, Magistraacka № 7.

2-kl. szkoła koedukacyjna. Wyższe kursa pedagogiczne freblowskie, szkoła freblowska Marji Zarzyckiej Sienkiewicza 31. Zakład Freblowski z oddziałami przygotowawczymi Salomei Kleidt-Okań, Aleja Kościuszki № 37.

Szkoła Koedukacyjna. Zakład freblowski oraz kursy pedagogiczno-freblowskie MARJI WESOŁEK, Piotrk. 84.

Szkoła Koedukacyjna 2-kl. Gazowni Miejskiej, Przejazd № 77
Zakład Freblowski K. Weigelta, Nawrot № 12.

Szkoła Sztuk Pięknych Jerzego Lemana, Nawrot № 9.

Szkoła Sztuk Pięknych artysty-malarza Ryszarda Radwańskiego
Piotrkowska № 99.

Szkoła Rzemieślnicza, Średnia № 46.

Szkoła Muzyczna A. Tärnera, Nawrot № 7.

Szkoła Mistrzowsko-Muzyczna I. Winnickiego Piotrkowska 79,
Aleja Kościuszki № 22.

Liceum Muzyczne istniejące od r. 1911 pod nazwą „Szkoła Muzyczna“ Heleny Kijeńskiej, Krótka 9.
Klasy fortepianowe, klasy skrzypcowe i teoretyczne.

Szkoła muzyczna przy Tow. im. Szopena, Al. Kościuszki 40.

Polskie Instytucje Rząd. i miejskie.

MAGISTRAT

I-szy burmistrz: Leopold Skulski,
II-gi „ Maks Kernbaum.

Ławnicy.

Sergiusz Hoffmann, Dr. Ksawery Jasiński, Abram Ber Kopciowski, M. Krasaeki, Stefan Maciński, Gerson Neumann, Er. Ranek, Albert Ziegler.

Naczelnik kancelarii Zarządu Miejskiego, Stanisław Łyżcki.

Rada Miejska.

Tadeusz Sałowski, przewodniczący, Dr. Tomaszewski i Dr. Rosenblatt, wice-przewodnicząci, Stanisław Jarociński, Dr. Henryk Bräutigam, Ks. Kan. Jan Albrecht, Chil Ieek Berman, Salo Badzyner, N. Kopel, Izydor Faterson, Hermann Fiedler, Jakób Gantz, August Gerhardt, Jakób Mendel Gläksman, Ignacy Gralak, J. Włodarski, Leon Grohmann, Antoni Harasz, Mojżesz Helman, Mieczysław Hertz, Lew Holenderski, Michał Jarblam, Wilhelm Jess, Andrzej Kaezmarek, Wacław Kaffanke, Salomon Kahan, Majer Markus Karpf, Jeremiasz Kloeman, Gustaw Klakow, Dr. Józef Henryk Konie, Eugeniasz Krasuski, Izrael Lewin, Izrael Mordka Liechtenstejn, Wolf Markusfeld, Zygmunt Meissner, Szymon Merklein, Błażej Pokorski, Maurycy Poznański, Gerszon Praszkie, Dr. Dawid Ber Rabinowicz, Antoni Remiszewski, Dr. Jerzy Rosenblat, Mendel Rosenberg, Dr. Dawid Rosenzweig, Moszek Nachem Russ, Alkon Aleksander Russak, Aleksy Rzewski, Dr. Józef Sachs, Salomon Samet, Paweł Sanne, Jan Nikodem Smarzyński, Józef Spiekerman, Karol Stäldt, Jan Stupałowski, Abraham Szwajeer, Teodor Szybilło, Dr. Antoni Tomaszewski, Juljusz Triebe, Szaja Uger, Józef Urysohn, Ludwik Weiss, Józef Wolezyński.

Kierownik biura, Paweł Rando.

Wydział Finansowy i Rachunkowy, Nowy Rynek 4.

Burmistrz Maks Kernbaum, przewodniczący, Nadburmistrz, Leopold Skulski, Salo Badzyner, Oskar Daube, Leon Grohmann, Zdzisław Jarociński, Gustaw Klakow, Zenon Kon, M. Krasaeki, Salomon Samet, Paweł Sanne, Juljusz Triebe, Albert Ziegler.

Kierownik biura finansowego, vacat

„ „ podatkowego: Franciszek Waszkiewicz.

Wydział Zaprowiantowania Miasta, Średnia 16.

Sergjusz Hoffman, przewodniczący, Hermann Fiedler, Wacław Kaffanke, Andrzej Kaczmarek, Tadeusz Kokeli, Karol Städt, Samuel Topilski, Józef Urysohn, Ludwik Weiss, Józef Woleżyński.

Dyrektor Tadeusz Kokeli.

Kierownik biura Wacław Drozdowski.

Oddział Opałowy, Średnia 16.

Dr. Józef Sachs, przewodniczący, Izydor Faterson, Hermann Fiedler, Andrzej Kaczmarek, Wacław Kaffanke, Samuel Topilski, Józef Urysohn.

Wydział Dobra Publicznego, Pasaż Majera № 10.

Burmistrz Skulski, przewodniczący, Kan. Jan Albrecht, Leon Grohman, Pastor Gandlach, Jakób Mendel Gläcksman, Antoni Harasz, Mojżesz Helmann, Stefan Maciński, Gerson Neumann, S. Jungowski.

Kierownik biura Leon Chwalbiński.

Wydział Szkolnictwa.

Burmistrz Skulski, przewodniczący, Oskar Daube, Alfred Dominikiewicz, August Gerhardt, Lew Holenderski, Abram Ber Kopciowski, Szymon Merklejn, Dr. Jerzy Rosenblat, Alkon Aleksander Russak, Jan Stypułowski, Albert Ziegler.

Kierownik biura, Konrad Fiedler.

Wydział Budownictwa, Średnia 14.

Dr. Ranek, przewodniczący, Benedek, B. Henryk Dylion, Wolf Markusfeld, Gerson Praszker, Silberbogen, Józef Spickerman, Albert Ziegler.

Naczelnik wydziału Inż. E. Szenfeld.

Kierownik biura, Hugo Radke.

Wydział Zdrowotności Publicznej, Nowy Rynek № 14.

Dr. Ksawery Jasiński, przewodniczący, Chil Ieek Berman, Dr. Ludwik Gandlach, Mojżesz Helmann, Maks Kernbaum, Dr. Alfred Krusehe, Jeremiasz Kloeman, Edward Ludwig, Wilhelm Patzer, Dr. Jerzy Rosenblatt, Dr. Seweryn Sterling, Dr. Antoni Tomaszewski, Szaja Uger, Jan Wende.

Wydział Gospoparczy i Dostawy Podwód, Dzielna № 2.

Burmistrz Maks Kernbaum, przewodniczący, Jakób Gantz, Naczelnik biura Oskar Gross, Fryderyk Gross, Brunno Jarisch,

Teodor Kahlenbach, Salomon Kahan, Emanuel Meissner,
Zygmunt Maissner, Wolf Markusfeld, Henryk Pinkas, Jan
Smarżyński, Władysław Wołkowski.

Wydział Plantacji Miejskich, Widzewska ogród.

Burmistrz Skulski, przewodniczący, Cezar Eisenbraun, Leon
Grohman, Tadeusz Kokeli, Wolf Markusfeld.

Kierownik biura, ogrodnik miejski E. Ciszkowski.

Urząd Kontroli Miar i Wag, Zachodnia № 51.

Burmistrz Skulski, przewodniczący, Leon Koźmiński, Gustaw
Maach, Moszek Nuehem Russ.

Urząd Stanu Cywilnego.

Gerson Neumann, przewodniczący, Major Markus Karpf, Dr.
Izrael Lewin, Dr. Józef Sachs.

Komitet Rozdziału Chleba i Mąki.

Dyrektorzy: Zenon Łabieński i Dr. Michał Grinberg.

Skład Łódzkiej Miejscowej Rady Opiekuńczej.
Piotrkowska № 96.

Z a r z ą d

Leon Grohmann, przewodniczący,
Ks. Kanonik Jan Albrecht, wice-przewodniczący
Stefan Barciński, wice-przewodniczący
Ernest Kaiserbrecht, skarbnik
Czesław Chrzanowski, sekretarz.

R a d a

Leon Chwałbiński
F. Drozdowski
W. Groszkowski
Pastor R. Gundlach
St. Jeziński
Antoni Harasz
Dr. J. Maybaum
Józef Lachmanowicz
T. Markowski
Leopold Skulski
Dr. J. Rosiewicz
R. Tulin
Edward Wagner
St. Zieliński

Skład Zarządu Sekcji Opieki Nad Dziećmi i Młodzieżą.

1. p. Gz. Chrzanowski (Przewodn. i del. Ł. M. R. O.)
2. „ KS. Prałat Tymieniecki
3. „ „ Kanonik J. Albrecht
4. „ A. Jaszkievicz
5. „ St. Jezerski, (del. Kom. Pedagog.-Wychow.)
6. „ Dr. Maybaum, (del. Kom. Hygien.-Lekarskiej)
7. „ J. Wyganowska (del. Kom. Finas.-Gospod.)
8. „ T. Markowski

Komisja Pedagogiczno-Wychowawcza.

1. Roman Talin, przewodniczący
2. Stanisław Jezierski, wice-przewodniczący
3. Jan Waltratus, bibliotekarz.

Komisja Hygieniczno-Lekarska.

1. Dr. Józef Maybaum, przewodniczący
2. Dr. Rosiewicz
3. Dr. Handelsmann
4. Dr. Gundlach
5. Dr. Kniehowiecki.

Skład Zarządu Komisji „Wieś dla Dzieci“.

1. p. K. Grabowska
2. „ H. Roszmanowa
3. „ J. Wyganowska
4. „ Brzozowska
5. „ Neumanowa
6. „ Szułowska
7. „ M. Grzybowska
8. „ Ks. prałat W. Tymieniecki
9. „ Ks. kanonik Albrecht
10. „ S. Łukomski
11. „ Cz. Chrzanowski
12. „ I. Hirszel.

Skład Łódzkiej Okręgowej Rady Opiekuńczej.

Z a r z ą d

Antoni Stamirowski — przewodniczący
Wiesław Gerliez — wice-przewodniczący
Włodzimierz Wyganowski — wice-przewodniczący
Max Kernbaum — skarbnik
Karol Zalewski — sekretarz.

R a d a

Ks. Prałat Tymieniecki
Jan Golkontt
Arkadiusz Jaszkievicz
Dr. Kazimierz Brzozowski
Włodzimierz Horodyński
Tomasz Stożkowski

Wydział Opieki nad Dziećmi,

Kazimiera Grabowska, przewodnicząca
Dr. Kazimierz Brzozowski, wice-przewodniczący.

Królewsko-Polski Sąd Okręgowy.

Prezes—Rossman Kazimierz, Wice-prezes—Kon Adolf.

Sędziowie:

Maternicki H. Franciszek, Kon Maurycy, Tujakowski Teodor,
Kamiński Tadeusz, Kempner Rafał, Cygański Stefan, Jackow-
ski Rudolf.

Prokurator—Stożkowski. Podprokurator — Opaliński, na I re-
wir miejski, II rewir—Pióro.

Dikstein, na powiat brzeziński i łódzki, I. v. Ingersleben, Łask.
Sekretarz: Buchner.

Sędziowie Sądu Okręgowego:

Szabtoński Władysław, Gedrowicz Kazimierz, Stanisławski
Bronisław, Witkowski Bronisław, Smogorzewski Cezary,
Osiecki Józef, Wielicki Wacław.

Sędziowie śledczy:

Betley Józef, Jakubowski Michał, Biłyk Alfred, Opoliński Wa-
cław, Sztromajer Stefan, Forelle Daniel, Jarzębski Stefan,
Szarogrodek Seweryn-Salomon, Bohnsz Stanisław, Cynarski
Marjan, Dudrewicz Jerzy.

Sekretarze Sądu:

Kasperkiewicz Józef, Tham Jan, Rassalski Adam.
Kasjer—Dmochowski Jan, pomocnik kasjera—Zajkowski Stef.

Podsekretarze:

Łuczyński Józef, Semplawski Józef, Heyman Maks, Meneel
Józef, Kajawski Teodor, Grabiński Franciszek.

Komornicy:

Andrzejewski J.	ulica Orła 16, pow. Łódzki
Basiński	" Skwerowa 1
Frankowski	" Pusta 9
Hykiel K.	" Nowo-Targowa 18
Lachowicz B.	Łęczyca
Piątkowski	" Sienkiewicza 31
Stanisz T.	" Konstantynowska 51
Starowicz E.	Tomaszów
Sazin K.	" Szkolna 14
Salezyński A.	pow. Łaski
Walter G.	" Brzeziński

Królewsko-Polskie Sądy Pokoju.

I-go okręgu sędzia	Bork Bolesław,
	sekretarz Matz R.
II-go " "	Jurkowski St.
	sekretarz Rowiński Jan
III-go " "	Vacat
	sekretarz Robakiewicz Jan
IV-go " "	Andrzejewski Jan
	sekretarz Stanek J.
V-go " "	Wojnarowski Wacław.
	sekretarz Stopezyński Stan.
VI-go " "	Zajkowski Wacław
	sekretarz Świćciecki Jan.
VII-go " "	Kahl Ludwik
	sekretarz Kierski Wacław
VIII-go " "	Baccirelli Marcell
	sekretarz Czaplieki.
IX-go " "	Zadrowski Stefan
	sekretarz Czaplieki Walerjan

Mieszczą się przy ul. Dzielnej 41.

Adwokaci przysięgli.

Abramowicz Henryk Cegieln. 47.	Krukowski B. Wschodnia 72.
Askanas M. Cegielniana 7.	Krukowski H. Piotrkowska 80.
Basz H. Piotrkowska 70.	Kobyliński S. Dzielna 28.
Boniewski Jerzy Zachodnia 63.	Łaski Józef Południowa 20.
Dobraniecki St. Cegielniana 79.	Missala W. Zachodnia 41.
Filipkowski Ed. Konstant. 19.	Maków St. Piotrkowska 85.
Finkstein Południowa 2.	Neumark A. Cegielniana 36.
Frydman D. Piotrkowska 81.	Pełka Jarosł. Al. Kościuszki 3.
Gólkontt Jan Dzielna 16.	Planer R. Cegielniana 52.
Jasiński B. Piotrkowska 71.	Stożkowski I. Piotrkowska 56.
Kon Maar. Sienkiew. 63.	Stupałkowski Jan Przejazd 6.
Kon Piotr Przejazd 6.	Wyganowski Wł. Widzewska 89.
Lachmanowicz J. Średnia 21.	Więcowski Konstantyn. 17.
Lange Józef Al. Kościuszki 3.	Łelazowski A. Sienkiewicza 21.

Pomoenicy Adwokatów przysięgłych.

Fryde A. Średnia 5.	Lipszye Marek Piotrkowska 86.
---------------------	-------------------------------

Adwokaci prywatni.

Dzieniakowski L. Dzielna 7.	Lipinski Ant. Konstant. 18.
Dzięgielewski Pabjanice.	Miętkiewicz Ant. Zielona 28.
Jabłoński St. Zawadzka 4.	Nitkowski Pabjanice.
Januszewski T. Konstant. 19.	Pisarski M. Piotrkowska 92.
Kuninski Józef Sienkiew. 89.	Rychter Wł. Widzewska 136.
Kupriewicz B. Cmentarna 3.	Sapiński Karol Szkolna
	Zielinski Ant. Wólczańska 21.

Koncesjonowane Biuro Inkasowe z prawem windykacji.

Michał Reitberger Andrzeja 7. *Magistrat m. Łodzi*

Prawni doradcy. *Wydział Statystyczny*

Ackerberg Arn. Południowa 2. | Busyn C. Ogródowa 3.

ALEKSANDER GERSDORF, Piotrkowska 84.

Biuro prośb i zażaleń

Prośby skargi i podania — Tłomaczenia — Przepisywania na maszynach.

Kajser E. Radwańska 35.	Lewiński E. Piotrkowska 66.
Kokotek M. Piotrkowska 88.	Mausz M. Piotrkowska 9.

RUDZIŃSKI ST. Konsulent prawny, Piotrkowska 47.

Samert S. Średnia 17.	Steinsehneider E. Średnia 38.
Schapiro S. Piotrkowska 25.	Zarski I. Piotrkowska 58.
Schapiro Dawid Wschodnia 58.	

Rejenci.

Chrzanowski Czesł. Piotrk. 96.	Mędrzycki W. Srednia 1.
Grabowski Cegielniana 55.	Smolinski A. Srednia 11.
Kosiński Wł. Piotrkowska 18.	Sarosiek W. Nowy Rynek 9.
Korn St. Srednia 21.	Ryfinski W. Piotrkowska 46.
Łada Konstanytnowska 5.	Trojanowski E. „ 28.

Jeometry.

Jasiński K. Radwańska 3.	Stojanowski I. Piotrk. 111.
Symoński St. Sienkiewicza 31.	

Łekarze Weterynarze.

Stojanowski I. Piotrk. 211.	Rączkiewicz Jan Toman
Wolman S. D-r. Andrzeja 30.	Brzezińska 14.

DENTYŚCI.

Ab B. Piotrkowska 85.	Halperin R. Nowy Rynek 11.
Abramowicz Lewy Ewangiel. 5.	Halpern Józef Piotrkowska 88.
Aron B. Dzielna 3.	Herman I. Zawadzka 27.
Aronsohn M. L. Piotrk. 101.	Harwicz B. Wschodnia 55.
Bette S. Piotrkowska 165.	Józefowicz I. Zarzewska 25.
Borstein-Statler Widzewska 40.	Kapotta H. Cegielniana 43.
Botwinik J. Wschodnia 54.	„ L. Zgierska 24.
Czlenow F. Piotrkowska 200.	Klakow Gust. Piotrkowska 5.
Cenzar A. M. „ 82.	Krzepicki Artur Srednia 2.
Dudowska E. Zawadzka 36.	Karmazyn I. Południowa 2.
Dąbrowski S. Rozwadowska 1.	Konówna Helena Rozwad. 6.
Długaczewska, Zawadzka 6.	Kleszczelski I. Piotrk. 130.
Döring Fritz Piotrkowska 243.	Klatsehko M. Wschodnia 17.
Dreisenstock A. „ 89.	Lubiez F. Widzewska 11.
Grünstein B. Nowy Rynek 9.	Lubraniecki M. Zachodnia 28.
Gruzowik L. Pasaż-Szulea 20.	Lubraniecka Marja Pańska 37.
Gutzman G. A. Sienkiew. 83.	Len T. Cegielniana 36.
Günther L. M. Piotrk. 157.	Lewin E. Sendowska Połudn. 6.
Gittis I. Piotrkowska 81.	Lewkowicz A. Srednia 22.
Glück-Liberman Główna 5.	Lewitta H. Fuchs Piotrk. 50.
Glücksman E. Zawadzka 16.	Libera Marja Sienkiew. 53.
Gineburg Leon Główna 7.	Morawiecki W. Sienkiewicza 46.
Goldberg F. Piotrkowska 107.	Neufeld Emilja Benedykta 10.
Gordin B. „ 58.	Obodowski A. technik dentyst.
„ S. Konstanytnowska 18.	Piotrkowska 37.
Elefant R. Haftwarcel Sienk. 37.	
Frenkiel R. Nawrot 39.	Perlmatter D. Dzielna 22.
Fuchs E. Nawrot 4.	Pippikowa F. Piotrkowsk 132.
Erlich L. Widzewska 45.	Prybalski I. C. Dzielna 11.
Epstein R. Główna 31.	Prass Helena Piotrkowska 145.
Haberfeld I. Andrzeja 2.	Morgenstern E. Widzewska 47.

Ritt R. Piotrkowska 126.
Rosenman Rena Sienkiew. 50.
Rosenbaum E. Cegielniana 15.
Rzędowska E. Wólczańska 159.
Rubaszkin B. Konstantyn. 17.
Saurer R. Piotrkowska 6.
Siegelberg F. Nawrot 1.
Sejzman I. Zgierska 16.
Silberstein Piotrkowska 99.

Seidengart F. Zawadzka 10.

Sperling B. Południowa 9.

Szapiro-Liberman Długa 11.

Geist P. Dzielna 11.
Goldenberg Michał. Piotrk. 124.
Tęplicka H. Piotrkowska 121.
Tomaszewska Rozwadowska 6.
Urbach Marja Średnia 3.
Włodarski P. Piotrkowska 113.
Zucker I. Piotrkowska 31.
Zadewicz Piotrkowska 96.
" K. Zgierska 10.
Żytnicka P. Konstantyn. 9.
Ząbkowski Sz. Nowom. 28.
Goldberzanka Felic. Piotrk. 107.
Łaski W. Górny Rynek 3/4.

Technicy Dentystyczni.

Herman M. Zielona 1.
M. Ciesielski Zawadzka 8.
R. Łęczewski Zawadzka 14.
I. Meyerantz Południowa 24.

Obodowski M. Piotrkowska 37.
Weyland S. Piotrkowska 107.
Urowicz M. Zawadzka 19.

FELCZERY.

Adamowicz M. Aleksandryjs. 24.
Bregman I. Kielma 28.
Benke P. Ewangielicka 1.
Edelist J. Piotrkowska 58.
Epstein M. Rzgowska 5.
Engiel A. Średnia 53.
Freund S. Zachodnia 27.
Fajwłowicz E. Zachodnia 29.
Fajner H. Benedykta 32.
Fogiel H. " 39.
Flinder B. Pasaż-Szulea 36.
Gabrysiewicz S. Konstant. 57.
Grünbaum M. Główna 47.
Gilęksman D. Cegielniana 12.
Goldstein S. Dzielna 20.
Gołędzinowski J. Przejazd 31.
Gielbard B. Zielona 53.
Gorszkiewicz Widzewska 151.
Grabiarz J. Sienkiewicza 71.
Grigorjew Długa 5.
Heller A. Zawadzka 21.
Jarkiewicz F. Benedykta 41.
Joskowiec B. Północna 4.
Korn N. Cegielniana 64.
Kinast A. Senatorska 4.
Kalinowski P. Piotrk. 225.

Kwali B. Wschodnia 25.
Konieczny K. Wólczańska 153.
Kenig T. Długa 8.
Kaizer S. Zawadzka 27.
Kwiatkowski Br. Kałna 25.
Loonow P. Nawrot 63.
Linka W. Brzezińska 40.
Lausberger J. Nowom. 19.
Lewkowiec A. Północna 2.
Lewkowiec J. Benedykta 37.
Łaczak B. Lipowa 18.
Łaskiewicz St. Nowo-Zarz. 13.
Majewski J. Al. Kościuszki 18.
Moszkowiec J. Rokoc.szosa 28.
Moszkowiec M. Zgierska 72.
Müller L. Wólczańska 164.
Najman S. Północna 12.
Ostrowski W. Skwerowa 18.
Okno T. Nawrot 58.
Pingot W. Benedykta 18.
Pol S. Targowa 62.
Rosenweig M. Wschodnia 29.
Suszkiewicz S. Konstantyn. 38.
Słowiński J. Przejazd 46.
Steinberg L. Piotrkowska 17.
Suszkiewicz Ch. Zgierska 24.

Sender I. Średnia 12.
 Salamanowicz S. Składowa 18.
 Szczygielski W. Aleksandrow. 26.
 Szatzneider G. Milsza 43.
 Szule J. Wólczańska 28.
 Szczygielski A. Średnia 26.
 Taksin G. Sienkiewicza 37.

Winkler F. Targowa 27.
 Witomski A. Brzezińska 66.
 Witoński J. Cegielniana 50.
 Wasidłow A. Rynek Bał. 1.
 Walter P. Przejazd 18.
 Zajączkowski F. Rok. szosa 85.

LEKARZE.

Aronson Zygmant, Zielona 4	
Beekman E. Emilji 18	chor. wewn. 8—11, 4—6
Białostocki J. Cegielniana 15	" wewn. i dzieci
Bräutigam H. Aleja Kościuszki 7	" wewn. 10—11, 4—5
Brzozowski K. Piotrk. 55	" wewn. i kob. do 10, 4—6
Chylewski B. Główna 51	" wewn. i kob. 9—10, 4—6 ^{1/2}
Czaplicki B. Piotrkowska 120	" nosa, uszu i gardła
Czarnożył K. Cegielniana 10	" wewn. i dzieci 8—10, 4—6
Dengel L. Piotrkowska 153	" 4—6
Donehin B. Piotrkowska 69	" oczu
Donehin G. Zielona 11	" wewn. i dzieci 8—10, 5—7
Druebin S. Piotrkowska 124	" kobiece 3—5
Dutkiewicz W. Piotrk. 50	" wew. i skór. 8 ^{1/2} —10 ^{1/2} , 4—8
Eisner I. Dzielna 4	chirurgja 5—6
Eliasberg B. " 66	" nerw. i mas. 10—11, 4—7
Eliason J. Zachodnia 37	" wewnętrzne
Ellram Artur Piotrk. 181	"
Fokszański S. Zawadzka 39	" wewnętrzne
Frenkel H. Al. Kościuszki 36	" dziecinne
Frenkel B. Krótka 10	" nerwowe 4—6
Fischer W. Piotrkowska 200	" weneryczne 9 ^{1/2} —11, 4—7
Falk S. Nawrot 7	" weneryczne 10—12, 4—6
Frydberg Z. Konstantyn. 20	" wewnętrzne 10—11, 5—6
Gajewicz W. " 17	" wewn. i dzieci 9—10, 4—6
Garliński W. Przejazd 36.	" oczu 10—1, 5—7
Goldblatt H. Piotrkowska 17	" oczu 10—12, 5—7
Gole Z. Andrzejka 3	" skór. i wen. 9 ^{1/2} —12, 5—7
Goldfarb M. Zawadzka 18	" skór. i wen. 8—12, 5—7
Goldberg H. Karola 4	chirurgja 5—6
Goldblam N. Przejazd 36	chor. wen. i ner. (Unitas)
Grossman I. Cegielniana 31	" wewn. i dzieci 9—11, 4—6
Groszlik A. Al. Kościuszki 27	" skór. i wener. 9—11, 6—8
Grünbergowa W. Andrzejka 4	" (Laboratorjam)
Gutentag I. Al. Kościuszki 22	" dziecinne 9—10, 4—6
Gandlach L. Al. Kościuszki 32	" dziecinne
Goldstein-Polak E. Cegiel. 45	" oczu 9—11, 6—7
Garlicka Zofja Krótka 6.	" kobiece
Gibiański A. Benedykta 1	" 7—11, 6—7
Haberlau K. Sienkiewicza 34	" wewn. i dzieci 9—10, 4—6

Haltrecht A. Piotrkowska 26	„ wewn. i kob.	8—11, 3—5
Handelsman B. Sienkiew. 31	„ żoł. i kiszek	8—9 ¹ / ₂ , 3—5
Holenderska Sara Lipowa 20	chor. oczu	3—6
Helman D. Piotrkowska 62	„ gar., nosa, uszu	10—12, 5—7
Izykson I. Cegielniana 49	„ wewnętrzne	
Jasiński E. Piotrkowska 93	chirurgja	do 10, 4—6
Jasiński K. Piotrkowska 93	chor. kobiece	do 10, 4—6
Jelszański I. Benedykta 36	„ wewnętrzne	
Jokiel K. Al. Kościuszki 13	chor. wewn. i dzieci	5—7
Justman St. Al. Kościuszki 13	„ płuca i nerki	4—6
Karwowski Czesł. Rokoc. 11		
Kantor M. Benedykta 1	chirurgja	4—6
Kazaner H. Dzielna 9	chor. skórne i wen.	8—12, 4—8
Kerer-Gerszuni E. Piotrk. 121	„ kob. i akaszerja	
Klakow S. Zawadzka 8	„ wewnętrzne	
Kohn H. Sienkiewicza 63	„ wewnętrzne	9—10, 3—4 ¹ / ₂
Kohn M. Dzielna 28	„ wewnętrzne	
Koliński J. Piotrkowska 84	„ oczu	
Kon Jakob Sienkiewicza 18	„ kobiece	do 11, 4—6
Kotzin W. Piotrkowska 71	„ serce i płuca	10—11, 4—6
Kon Bol. 113	„ uszu i nosa	do 10, 4—6
Koziolkiewicz Fr. Dzielna 40	„ wewn. i kob.	10 ¹ / ₂ —12, 5—6
Klinger D. Stary Rynek 15	„ wewn. i nerw.	9—11, 4—6
Knichowiceki B. Nawrot 2	„ dzieciinne	
Krakowski E. Piotrkowska 53	„ wewn. i dzieci	8 ¹ / ₂ —10, 3—5
Krotowski M. Dzielna 2	„ wewnętrzne	
Krusze A. Piotrkowska 181	chirurgja	3—5
Kumant A. Piotrkowska 260	chor. kob. jamy brzusz.	5—7
Kopeński St. Piotrkowska 121	„ nerw.	4—6
Landau L. Cegielniana 55	„ wewnętrzne	8—10, 3—5
Langbardt P. Zawadzka 10	„ skór. i wen.	9—12, 4—7
Lewinson St. Zgierska 11	„ wewnętrzne	9—10, 3—7
Lewkowiez S. Konstantyn. 12	„ skórne i wen.	9—1, 6—8
Leyberg J. Krótka 5	„ skór. i wen.	9—11, 5—7
Libiszowski E. Długa 87	„ wewnętrzne	
Littauer W. Cegielniana 6	„ skór i wen.	do 10, 3—5, 7—8
Litmanowicz H. Krótka 12	„ wewnętrzne	
Likerman M. Rozwadowska 4	„ okalista	
Loevy B. Krótka 5	„ żoł. kisz. i dz.	9—10 ¹ / ₂ , 4—6
Łagowski Z. Emilja 6	„ akaszerja	4—6

Lecznica lekarzy specjalistów otwarta codziennie porada 3 mk.
Piotrkowska 17 rabat w aptek.

Laboratorium Analityczno-chemiczne

Edmunda Leybergera Krótka 6.

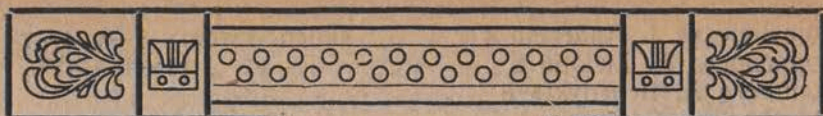
Łaski W. Południowa 2	chor. dzieci	8—11, 3—6
Łukasiewicz W. Długa 19	„ wewn. i kob.	10—12, 4—6
Łukasiewicz F. Zarzevska 36	„ żoł., kisz. i wew.	8—10, 3—6

Marx M. Al. Scheiblera	"	kobiece	
Margolis A. Sienkiewicza 18	"		
Makow Z. Południowa 9	"	wewn. i dzieci	8-10, 3-4
Margolis J. Krótka 10	"		do 10 ^{1/2} , 3-5 ^{1/2}
Marynowski S. Dzielna 1		kob. i akuszerja	
Maszlanka A. Zawadzka 16a	"	dzieci	do 10, 4-6
Malowist I. Cegielniana 15	"	wewn. i dzieci	9-11, 4-6
Michalski Józef Andrzeja 3	"	okalista	11-12, 4-6
Mittelstaedt E. Sienkiewicza 67	"	wew. i nerw.	8-10, 5-9 ^{1/2}
Mierzyński Z. Krótka 4	"	trawienia	5-7
Marynowski B. Dzielna 1	"	kobiece	
Maybaum J. Piotrkowska 175	"	żoł. i kiszek	4-6
Mikalski Ant. Piotrkowska 97	"	nerwowe	
Mogilnicki T. Sienkiewicza 37	"	dzieci	3-5
Osiecki T. Piotrkowska 130	"	wew. i dzieci	9-11, 5-7
Poznanski A. Długa 28	"	nosa, usza i g.	9-10, 5 ^{1/2} -7
Perlis J. Piotrkowska 29	chirurgja		9-10 ^{1/2} , 4-6
Pinkus W. Al. Kościuszki 13	chor.	wewn. i dzieci	9-10, 4-5
Plichta St. Długa 19			
Polakowski W. Andrzeja 5			
Preehner Z. Zawadzka 19	"	dzieci	9-10, 5-6
Prybalski L. Zawadzka 1	"	skór. i wen.	8-1, 6-8 ^{1/2}
Polkowski Piotrkowska 120			
Rożaner H. Dzielna 9	"	skór. i wener.	8-1, 4-8
Rueqer H. Piotrkowka 166	"	wewnętrzne	4-6
Reiter R. Al. Kościuszki 32	"	akuszerja	4-6
Rabinowicz J. Zielona 3	"	gar., nosa i usza	11-1, 5-7
Rakowski S. Średnia 4	"	gar., nosa i usza	10-12, 4-5
Rosenweig D. Dzielna 9	"	wewn. i dzieci	
Rosiewicz J. Piotrkowska 164	"	wewn. i dzieci	8-11, 2-5
Rosenblatt J. " 35	"	nosa, usza i gar.	10-11, 5-7
Rotspan G. Dzielna 36	"	wewnętrzne	do 10, 4-6
Rundo H. Zawadzka 15	"	wewn. i kob.	do 10, 4-6
Sadkowski H. Piotrkowska 120	"	żoł. i kiszek	10-11, 5-7
Saks M. Konstancyńska 7	"	wew. i nerw.	9-10, 3-6
Silberweig H. Konstancyńska 20			
Silberstrom M. Zachodnia 65	(Laboratorjum)		
Silberstrom J. Zielona 11	chor.	skór. i wener.	9-12, 5-8
Selman R. Wschodnia 34	"	wewnętrzne	
Silberstein I. Zielona 11	"	skór. i wener.	9-1, 4-8
Skalski S. Szosa-Rokocińska 47	"	wewn. i kobiece	2-3
Skibiński R. Piotrkowska 234	"	akuszerja	2-3
Smoleński W. Andrzeja 5			
Skasiewicz F. Andrzeja 13	"	skór. i wen.	9-10, 5-7
Sterling-Okuniewski Al. Kośc. 2			
Staweno Tomasz Piotrk. 225	"	wew. i dzieci	
Stawowczyk Sienkiewicza 29	"	wen.	11-12, 5-7
Szamacher H. Benedykta 1	"	skórne	

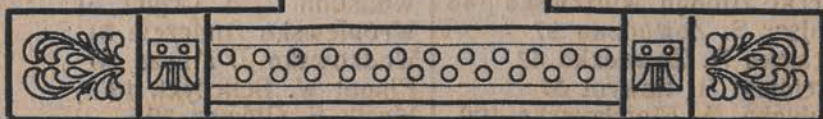
Solowiejezyk I. Andrzeja 4	„	skórne i wen.	8-1, 4-7
Sonnenberg E. Zielona 8	„	„	11-1, 4-7 ^{1/2}
Steinberg A. Benedykta 3			
Sternberg J. Cegielniana 23	„	dzieci	
Sterling S. Piotrkowska 111	„	wewnętrzne	4-5
Swidwiński A. Emilji 6	„	wewnętrzne	8-9, 4-6
Szajerowicz L. Krótka 6	„	kobiece	10-11, 4-7
Szerowicz J. N. Rynek 2	„	akaszerja	10-11, 4-6
Szydłowski St. Al. Kości. 22	„	dzieci	9-10, 4-6
Tomaszewska M. Andrzeja 3			
Tenenbaum Gustaw Targowa 1			
Tochtermann Al. Kościuszki 49	„	wewnętrzne	
Tomaszewski A. Andrzeja 3	chirurgja		8-9 ^{1/2} , 5-6
Trenkner H. Piotrkowska 164	chor.	dzieci	
Watten I. Al. Kościuszki 53	„	wewnętrzne	4-6
Weissman R. Piotrkowska 18	„	wew. i dzieci	9-11, 3-6
Weinberg I. Cegielniana 47	„	plac. i serec	9-10, 4-6
Weyland H. Dzielna 33	„	dzieci i akasz.	9-10, 4-6
Weyland M. Piotrkowska 108	„	„	9-11, 4-6
Więckowski Ant. Kochanówka			
Wildauer A. Piotrkowska 51	„	homeopata	
Wolfson M. Wschodnia 17	„	wewnętrzne	4-6
Wołyński Piotrkowska 123.			
Wołyński Piotrkowska 121.			
Zigler A. Piotrkowska 101	„	dziecinne	9-10, 4-6
Zelman Rachela Zachodnia 34			

AKUSZERKI.

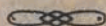
Andysz K. Składowa 32		Horowicz L. Piotrkowska 9
Aronkon N. Przejazd 26		Lange R. Nawrot 13
Berg J. Nawrot 35		Majewska S. Przejazd 56
Błaszczyk F. Pańska 49		Męczynska Kapłan Wschod. 57
Bächler B. Główna 5		Mikulska S. Konstatajn. 77
Chmilnicka A. Ogrodowa 24		Müller E. „ 19
Chwalinska M. Konst. 53		Nabokowska Dzielna 34
Czerny O. Nawrot 39		Naborowska B. Benedykta 21
Czerwinska G. Zarzewska 19.		Pipikowa R. Piotrkowska 132
Drzymała Piotrkowska 223		Popiokiewicz F. Nawrot 56
Engler Widzewska 32		Psarska Konstant. 23
Gehler Wólezanska 98		Rogowska B. Brzezińska 24
Golańska I. Milsza 25		Ropp M. Składowa 21
Gowartin I. Pas. Majer 46		Swierczynska W. Widzew. 119
Grabowska I. Przejazd 45		Vogel A. Sienkiewicza 71
Herke Amalja Widzewska 144		Wolfsohn C. A. Cegiel. 31
Kajser S. Zawadzka 27		Wróblewska Andrzeja 31
Kęsicka A. Zawadzka 42		Wadkowska J. Milsza 30
Kleidinst A. Nawrot 37		Pingot W. Benedykt. 18
Kubička M. Piotrkowska 199		Wosik F. Główna 30

WAŻNIEJSZE ZDARZENIA W CIĄGU 1919 r.

A large rectangular area enclosed by a double-line border. The interior is filled with horizontal lines for writing, alternating between solid and dashed lines. On the left and right sides of this area, there are two pairs of triangular markers pointing towards the center, one pair near the top and one pair near the bottom.

CZĘŚĆ LITERACKA.

Myśli Kościuszki.

Prosić będę Opatrzności o stały, wolny i dobry rząd w Polsce, o niepodległość żadnej potencji, o enotliwych, i wolnych zawsze w niej mieszkańców.

Czas zawsze okazuje najskrytszy sposób złego lub dobrego myślenia każdego człowieka..

Do celu jednego wszysej powinniśmy się zjednoczyć: wydobyc Ojczyznę naszą z przemocy obcych.

W naturze wszysej równi jesteśmy, bogactwa i wiadomość czynią tylko różnicę.

Pierwszy krok do rzużenia niewoli jest odważyć się być wolnym. Pierwszy krok do zwycięstwa — poznać się na własnej siłę.

Duchowni, najbliżsi ludu nauczyciele, powinni mu przekładać, jakie ma obowiązki dla Ojczyzny, która się prawdziwą matką dla nich okazuje.

„Wierny byłem Ojczyźnie, biłem się za nią i sto razy śmiercebym poświęcił dla niej“.

TADEUSZ KOŚCIUSZKO.
Naczelnik Narodu.

HYMN NARODOWY.

Boże! coś Polskę przez tak liczne wieki
Otaczał blaskiem potęgi i chwały,
Coś ją otaczał tarczą Twej opieki
Od nieszczęść, które przygnębić ją miały.
Przed Twe ołtarze zanosim błaganie,
Ojczyznę, wolność racz nam wrócić Panie!

Ty, któryś potem tknięty jej upadkiem,
Wspierał walczących za najświętszą sprawę,
A chcąc świat cały mieć jej męstwa świadkiem,
Wśród nieszczęść nawet, pomnażał jej sławę,
Przed Twe ołtarze zanosim błaganie,
Ojczyznę, wolność racz nam wrócić Panie!

Wróć biednej Polsce świetność starożytną,
Użyźniaj pola, spustoszone łany,
Niech szczęście, wolność na nowo zakwitną
Poprzestań karać, Boże zgniewany!
Przed Twe ołtarze zanosim błaganie,
Ojczyznę, wolność racz nam wrócić Panie!

Niedawność wolność zabrał z polskiej ziemi,
A już krwi naszej popłynęły rzeki,
O jakże musi być okropnie z tymi,
Którzy Ojczyznę utracą na wieki!
Przed Twe ołtarze zanosim błaganie,
Ojczyznę, wolność racz nam wrócić Panie!

Boże, którego ramię sprawiedliwe
Lelazne berła władców świata kruszy,
Skrusz naszych wrogów zamiary szkodliwe,
Obudź nadzieję w biednej naszej duszy.
Przed Twe ołtarze zanosim błaganie,
Ojczyznę, wolność racz nam wrócić Panie!

Boże Najświętszy! od którego woli
Istnienie świata całego zależy,
Wyrwij lud polski z tyranów niewoli,
Wspieraj szlachetne zamiary młodzieży.

Przed Twe ołtarze zanosim błaganie,
 Ojezyznę, wolność raez nam wrócić Panie!
 Boże Najświętszy. Pzez Chrystusa rany
 Świeć wiekuiście nad braćmi zmarłymi,
 Wejrzyj na lud Twój, niewolą znękany,
 Przyjmij ofiary synów polskiej ziemi.
 Przed Twe ołtarze zanosim błaganie,
 Ojezyznę, wolność raez nam wrócić Panie!
 Boże Najświętszy! Przez Twe wielkie cady
 Oddalaj od nas klęski, mordy boja,
 Połącz wolności węzłem Twoje ludy,
 Pod jedno berto Anioła pokoju.
 Przed Twe ołtarze zanosim błaganie,
 Ojezyznę, wolność raez nam wrócić Panie!
 Gdy naród polski dzisiaj we łzach tonie
 Za naszych braei poległych błagamy,
 By ieh męczeństwem uwięzione skronie,
 Nam do wolności otworzyły bramy.
 Przed Twe ołtarze zanosim błaganie,
 Ojezyznę, wolność raez nam wrócić Panie!
 Jedno Twe słowo, ziemskich władeów Panie
 Z prochów nas znova podnieść będzie zdolne,
 A gdy zasłużym na Twe ukaranie,
 Obróć nas w prochy, ale w prochy wolne.
 Przed Twe ołtarze zanosim błaganie,
 Ojezyznę, wolność raez nam wrócić Panie!

Za orłem!

Długo, długośmy czekali,
 Byś się zbudził, orle biały,
 I ot, z amarantów fali
 Świecisz, jak w dniach dawnej chwały.
 Ot, spragnione serea nasze
 Zwią cię, herbie ty ojezysty,
 Coś prowadził plemię nasze
 Przez szlak walki płomienistej.
 Coś prowadził do zwycięstwa,
 Na bojowych tarczach świecił,
 Niedościgły ogień męstwa
 W wojownikach polskich niecił.
 Orle orle, my za tobą
 Tak serdecnieśmy tęsknili,
 Długotrwałą się żalobą
 Po utracie twej okryli.

Ale ufność w naszym tonie
Nie zamarła, nie ustała,
Boś był gróźny choć po zgonie,
Bo potęga twa wciąż trwała.
W szpilec drobnej czy w sygniecie
Nosić cię nie dopuszczano,
I znanyś był w całym świecie,
Tylko tu cię znać nie dano.

Ale przyszedł dzień dziejowy,
Wielki dzień, niezapomniany,
Poszła Rosya... ponad głowy
Wzbil się orzeł nasz kochany.

Wzbil się—jaż ciemniczoń niema,
(Szereg łan za nimi świeci)
Jaż cheiwemi go oczyma
Powitały polskie dzieci.

A wraz z orłem naszym białym
W oczach jasna łza stanęła —
I huknęło w kraju całym:

„Jeszcze Polska nie zginęła“!
Nie zginęła i nie zginie,
Boć w mgłach dotąd przyszłe losy,
Póki polska krew w nas płynie,
Polski duch mknie pod niebiosy.

A więc zbudźmy tego ducha
W każdej piersi w kraju całym,
Niech się w przeszłość swoją wstęcha,
Niech za orłem dąży białym.

A ten orzeł—polskie godło,
Niech w nas wskrzesi ojeów enoty,
By nikt nie szedł drogą podłą,
By stargano zbrodni sploty.

Byśmy wzięli się do pracy,
Co nam w dusze światło wleje,
By rzec można, że Polacy
Nie próżne żywią nadzieje.

O! bo myśmy tak skarleli,
Tak przyrośliśmy do złęgo,
Tak powszechnie znikczemnieli.
Żeśmy hańbą kraju swęgo.

Lecz w tem dużo cudzej winy:
To niewoli ceisk spodlił,
Więc powstańmy tej godziny,
Przodków chór nam to wymodlił.

Kiedy Polak w kraju całym
Z enót, zaeności swej zastynie.
Polska wtedy z orłem białym
Nie zginęła i nie zginie!

Wanda Grochowska.

Reduta Ordona

(Mickiewicza)

Nam strzelać nie kazano, wstąpiłem na działo
I spojrziałem na pola, tysiąc armat grzmiało—
Raskiej artylerji ciągną się szeregi
Prosto długo, daleko, jako morza brzegi.

I widziałem ich wodza, przybiegł mieczem skinał
I jak ptak jedno skrzydło wojska swego zwinął;
Wylewa się z pod skrzydeł ścieśniona piechota
Długa, czarną kolumną, jako lawa błota.

Nasypana iskrami bagnatów jak sępy
Czarne chorągwie na śmierć prowadzą zastępy;
Przeciwko nim sterczy biała, wązko zaostrzona,
Jak głaz budzący morze, Reduta Ordona.

Sześć tylko miała armat, wciąż dymią i świecą
I nie tyle słów prędkich gniewne usta lecą
Nie tyle przejdzie uczuć przez duszę w rozpaczey
Ile z tych dział leciało: bomb kul i kartaczy.

Patrzy tam granat w sam środek kolamny się narza
Jak w fale, bryła lawy, pałk dymem zachmarza
Pęka wśród dyma granat, szum pod niebo leci,
I ogromna łysina wśród kolamny świeci.

Tam kula pędząc zdala grozi, szumi, wyje,
Ryzy jak byk przed śmiercią, miota się grant ryje;
Już wpadła jak lwica wśród kolamny się zwija,
Pali piersią, rwie zębem, oddechem zabija.

Najstraszniejszej nie widać, lecz słysząc po dźwięku
Po walenia się trupów, po ranionych jęku,
Gdy kolamnę od końca do końca przewierci
Jak gdyby środkiem wojska przeszedł anioł śmierci

Gdzie Król ? co na rzezie tłumy te wystawia ?
Czy dzieli ich odwagę ? czy sam pierś nadstawia ?
Nie ! on siedzi o 500 mil na swej stolicy,
Cesarz i samowładca świata połowicy.

Zmarszezył brwi tysiąc kibitek wnet leci;
Podpisał — tysiąc matek optakuje dzieci. —
Skinął — padają knuty od Niemna do Chiwy !
Mocarza! jak Bóg wielki jak szatan złośliwy,

Gdy Tarków za Bałkanem twoje starszą spiżę,
Gdy poselstwo paryzkie twoje stopy liżę,
Warszawa jedna twej moey urąga,
Podnosi na cię rękę i koronę ściągą, —

Koronę Kazimierzów, Chrobych z twojej głowy
Boś ją ukradł i skrwawił synu Wasilowy !

Car dziwi się, ze strachu drżą Peterburszczany
Car gniewa się że strachu drżą jego dworzany.

Ale śpią się wojska których Bóg i wiara,
Jest Car, Car groźny, umrzem rozweselim Cara.
Postany wódz Kaukazki z siłami pół świata
Wierny, czynny i sprawny jak knut w rękę kata.

Ura! ура! patrz blisko redaty, już w rowy,
Walą się na faszynę kładąc swe tułowy —
Już czernią się na białych palisadach wałów,
Jeszcze Redata w środku jasna od wystrzałów —

Czerwieni się jak nad czernią w środek mrowiska
Wrzucony motyl błyska, mrowie go naciska
Zgasł! tak zgasła redata. Czyż ostatnie działo
Strącone z łoża w piasku paszczę zagrzebało ?

Czy zapał krwią ostatni bombardjer już zalał?
Zgasnął ogień, już Moskał rogatki wywalał?
Gdzie broń ręczna? ach dzisiaj pracowała więcej
Niż za wszystkich przeglądów za władzy książęcej,

Zgadłem dla czego mileczy—bo nieraz widziałem
Garstkę naszych wależącą z moskali nawałem.
Gdy godzinę, wołano dwa słowa: pał! nabij!
Gdy oddech tyłami trad ramiona słabi.

A wciąż brzmi rozkaz wodza wrę żołnierza czynność
Nakoniec bez rozkazów pełnią swą powinność
Nakoniec bez rozwagi, bez uczucia pamięci
Żołnierz jako młyn palny, nabija, grzmi, kręci,—

Broń od oka do nogi, od nogi na oko,
Aż ręka w ładownicy długo i głęboko
Szukała—nie znalazła, a żołnierz pobladnął,
Nie znalazłszy ładunku i bronią nie władnął.

I uczył że go pałi strzelba rozogniona
Upuścił ją, i upadł nim dobija, skona—
Takem myślał—a w sam szaniec nieprzyjaciół kapa
Już laża, jak robactwo na świeżego trupa

Pociemniało mi w oczach, a gdym lży ocierał,
Słyszałem że coś do mnie mówi mój generał.
On przez lunetę wspartą na mojem ramieniu
Długo na szturm i szaniec spoglądał w milezenia.

Nakoniec rzekł; „Stracona“ z pod lunety jego
Wymknęło się lez kilka rzekł do mnie „kolego“!
Sposób młodszy, od szkieł lepszy, patrzaj! ta na wale
Czy znasz Ordoną? Widzisz gdzie jest? Generale!

Czy znam? tam stał zawsze to działa kierował
Nie widzę! znajdę! dojrzę! wśród dymu się schował
Wśród najgęstszych kłębów dymu ileż razy
Widziałem rękę jego dającą rozkazy!

Widzę go znowu! widzę rękę błyskawicę
Wywija grozi wrogom, trzyma palną świecę,
Biorą go—zginął? o nie; wskoczył w dół do łochów,
Dobrze, rzecze generał nie odda im prochów.

Tu błyska dym, i huk jak sto gromów
Zaemiło się powietrze od armat wyłomów—
Armaty podskoczyły i jak wystrzelone
Toczyły się na kołach lonty zapalone

Nie trafiły do swoich powiew i dym wionął
Prosto ku nam i w gęstej chmurze nas ochłoniął—
I nie było już widać prócz granatów blasku
i dym rzedniał powoli opadał jak deszcz piasku.

Spojrzałem na Redutę, wały palisady,
Działa, naszych gromadka i wrogów gromady
Wszystko jako sen znikło! tylko czarna bryła
Niekształtnej ziemi leży, rozpiera mogiła.—

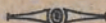
I ci eo się bronią, i ci eo się wdarli
Pierwszy raz pokój wierny i szczery zawarli.—
Choćby cesarz moskałom kazał wstać, już dusza
Moskiewska, raz ten pierwszy cara nie usłusza.

Tam pogrzebne tyluset ciała, imiona!
Gdzie dusze nie wiem; lecz wiem gdzie dusza Ordoną,
On będzie patron szanców bo dzieło zniszczenia
W dobrej sprawie jest święte jak dzieło stworzenia.

Bóg wyrzekł „stań się“ Bóg i „zgin“ wyrzeczcie
Kiedy wiara i wolność od ludzi uciecie
Kiedy despotyzm i dama szalona
Obleją jak Moskale Redutę Ordoną.

Karząc plemię zwycięzców zbrodniami zatrute
Bóg wysadzi tę ziemię, jak on swą redutę.

POGRZEB KOŚCIUSZKI.

Biją razem wszystkie dzwony, jak ludowe głosy,
Jęczą, kwilą, modlitwami rwą się przez niebiosy,
A nad nimi dzwon Zygmunta, żalosz górująca,
Wszystko chłonie—a to niby Ojczyzna płacząca.
W cudzych stronach, na tulaćwie wiódł żywot w boleści—
Jasnowidza nie zwabiły uwodzące wieści,
Aż dopiero teraz wraca na ojezyste łany—
Ale w tramnie wraca, w tramnie, hetman ukochany!
Towarzysze już hetmana na ramionach niosą,
Chylą oczy, co żaloszną zwilżyły się rosą;
Dalej pany i kapłany, wojska jeno trocha,
A hen z tyłu chmara chłopstwa, ta najgłośniejsz szlocha.
Toć to dzieci są hetmańskie — szlochające jak dzieci,
W tłumnie kosa raclawicka podniesiona świeci,
To ich sztandar, wkoło niego tłum jęczące wykrzyka:
„Koso nasz! coś zdaleka patrz na Naczelnika!“
O panowie! zróbcie miejsce — niech się zbliżą chłopci,
Niech tę tramnę miłowaną ich łza szczera skropi!
Bo ten hetman nie hołdował pysze i potędze,
Bo on stawał w ich szeregu, chodził w ich siermiędze.

I na Wawel między królów ponieśli hetmana
 I rozwarła się świątynia złotem nabijana,
 Zaruszały się posągi—królowie umarli
 Na kamiennych sarkofagach na dłoniach się wsparli,
 I ciekawie każdy patrzy, stare sny ucisza
 I spojrzeniem wniebowziętem wita towarzysza.
 Długobrody król nad innych wyżej z łoża wstaje
 I przemawia: „Ja król chłopków rękę ci podaję,
 Bo obydwaj my uczcili zapomniane stugi
 I kochali lud głęboko—ja pierwszy, ty drugi.“
 Ten, co z pługiem może chodził w ubóstwie za młodą,
 Spoczął w króla katakumbie — hetman, król narodu.
 A gdy za nim drzwi zaparli, rygle zasunęli,
 Chłopstwo wzniosło krzyk boleści: „Och, już go zamknęli.“
 „Och już wzieli Naczelnika, Och! już ty nie naszy,
 Ciemność sklepień, blask pożłoty serca nasze straszny;
 Tobie królu towarzystwem i pany w sobolach,
 Lepiej Tobie z nami leżeć na zielonych polach!
 Na zielonem, czystem polu, na zielonej łące
 Co dnia ptakby Ciebie witał i słońce wschodzące.
 Śród upałów Twej mogile cień dałyby Tatry,
 Z dobrą wieścią od Ojczyzny latałyby wiatry,
 Z białej Wisły mgła powstaje, w górce świeci słonko,
 My czapkami Tobie kłonię, z kosą idziem łąką;
 Tybyś cieszył się z jej brzęku, choć śpiący i niemy—
 Cóż dopiero, kiedy kosy na sztare nabijemy!
 Jeśli Pan Bóg zagniewany skryje się na niebie,
 Łatwiej znaleźć Twą mogiłę — w pomoc wezwać Ciebie,
 Tradne pisma na nagrobkach mało kto z nas czyta
 Dziecko wskaże na mogiłę — a czyja to—spyta.“
 I mogiłę wniebowrosłą sypie lud serdeczny.
 Próżnaż ona? cóż w nią schować na spoczynek wieczny?
 Kości w polskim relikwiarzu złożył wódz jasnowidz,
 Lud zatroskał się i myśli: „Hej do Maciejowie!
 Starzy ludzie pamiętają to miejsce wśród błonia,
 Kędy ranny i odmłoty hetman upadł z konia,
 Więc tę ziemię krwią przesiąkniętą bierzeie jak sakrament,
 Złóżeie w urnę i mogile dajeie na fundament.“
 Tak zrobili. Z blaskiem zorzy do ofiarnej pracy
 Biegną pany i kapłany, chłopcy i wojacy,
 Wszysey razem, wszysey równi, zmieszano a tłumnie,
 Jak przekazał duch miłości, pracują rozumnie.
 Miłość wiąże i umacnia—praca idzie chyżej,
 A krakowska cała ziemia—woła: „wyżej, wyżej“,
 Niech mogiła wszystkim oczom zaświeci radośnie.
 I mogiła Bogu miła—rośnie, rośnie, rośnie...

Magistrala m. Łódź
 Wydział Statystyczny

Kornel Ujejski.

55 rocznica bitwy pod Brdowem, Ignacewem i Miednięwicami.

Ujawniające się coraz goręcej uczucie miłości Ojczyzny we wszystkich warstwach narodu, daje wyraz w uroczystych i tak serdecznych obchodach, które niosą hołd i cześć poległym braciom naszym, walczącym za wolność Ojczyzny.

Ziemia nasza w r. 1863 w bardzo wielu miejscach stała się grobem zbiorowym: setki i tysiące walczącej braci wobec przemoey wroga i kata, uległo w walce, śmiercią i męczeństwem płacąc za poświęcenie i ofiarę w służbie Ojczyzny złożoną, — My dzisiaj podczas krwawej wojny europejskiej, widząc ciężki swój los, z tą większą czcią i wdzięczną pamięcią wpatrujemy się w mogilę bohaterów, oceniając ich podniosłą myśl walki o wolność, połączoną z ofiarą życia.

Stąd też uroczyste obchody... wyrazy hołdu... poległym...

Ponieważ nakreślony obrazek jest mniej więcej podobny do innych opisów potyczek i bitew pomniejszych, jako tło historyczne dla pamiątkowych obchodów, o których wspominam, zamieszczam go przy niniejszem.

W obronie nigdy nie przedawnionych praw chwycił naród polski za broń w dniu 21 stycznia 1863 roku. A jak dziś, w czasie wojny, rodacy z Księstwa Poznańskiego spieszą z pomocą materialną biednym z Królestwa i oni przeważną część ofiar składają, — tak podobnie dawniej zbrojnie poparli powstanie.

Jakoż już w drugiej połowie lutego 1863 r. zorganizowała się pierwsza wyprawa Poznańczyków, przeważnie starszych uczniów gimnazjum Trzemeszyńskiego, pod dowództwem Garezyńskiego. W lasach Kamińskich połączyli się z oddziałem Mielęckiego, lecz po sprzeczek o dowództwo odłączyli się ze swymi Garezyński. Krok ten byłby krwawo opłacony wpadłszy w zasadzkę pod Dobrostowem, gdyby mu Mielęcki nie pospieszył z odsieczą.

Coś podobnego zdarzyło się pod Brdowem położonem na 18-cj wiorście między Kołem a Izbicą i to było przyczyną porażki Polaków, lubo mogli łatwo pokonać przeciwnika, mając nad nim liczną przewagę, a co ważniejsza, dobrze uzbrojonych Poznańczyków.

Cały Brdów był, a dziś jeszcze jest oczywiście mniej, oto-

ezony lasem w promieniu kilkuwiorstowem, od jeziora tylko i strony zachodnio-północnej otwartą przedstawia przestrzeń. Las podzielony jest na trzy okręgi: okręg południowy zowie się Kiejszami, od południo-wschogu — Ossówiem, a od wschodu Psarami. Pod koniec kwietnia od Babiaka przeciągają trzy obozy powstańców: Zajfryd ze swym oddziałem zajmuje las Psarski, Odorski — Ossówie, Joang de Blankenheim z pięciuset Poznańczykami—las obecnie wycięty w tak nazwanych doliskach, gdzie dzisiaj rozrzuciona wioska Ostrowy. Wszystkie razem połączone siły dochodziły do kilku tysięcy; tu też, zajmawszy wygodne pozycje, oczekiwali na starcie się z Rosjanami.

Tymczasem na krótko przed potyczką powstało wśród dowódców widocznie jakieś nieporozumienie, dość, że w nocy w przeddzień bitwy ruszają stąd: Zajfryd pod Krośniewice, Oborski pod Łęczycę, a Joanga zostawiają samego bez przedniego nawet powiadomienia o opuszczeniu swych placówek. Ten, nie wiedząc o niczem, czuł się bezpiecznym przy boku silniejszych kolegów i nie spodziewał się tak rychłej potyczki. Na domiar złego stojący na czatach nie wywiązali się z zadania: samowolnie przed czasem zeszli ze stanowisk, a wojsko rosyjskie powiadomione najdokładniej tejże samej nocy przez jakiegoś zdrajcę o położeniu rozpaczliwem Joanga, w sile jednego bataljonu, szwadronu konnicy — dragonów z dwiema armatami, pośpiesznym marszem zdążył od strony Kłodawy osaczyć Joanga. O godz. 7 rano, w dniu 29 kwietnia 1863 r. już byli na miejscu. Armaty ustawiają przy wsi Bagaju naprzeciw obozu Joanga, reszta wojska zachodzi go z trzech stron. W obozie jeszcze spali... wszczął się zamęt nie do opisania.

Zaskoczeni zniemacka musieli wszakże waleczyć mężnie, skoro padło ich 68 i kilkunastu rannych. Ila zabito moskali, do dnia dzisiejszego niewiadomo, bo albo ich z sobą wojsko zabrało, albo też opodał walki pogrzebano, stratowawszy wycieczajem swoim, miejsce konnicą dla zmylenia śladu.

Z naszych, między innymi, poległ Karol Libelt, syn sławnego polskiego filozofa, nad wielu zaś, jak widać z załączonego poniżej opisu, srodze się znęcano, zapisany np. pod porządkowym numerem 60 otrzymał jedenaście pchnięć laną w plecy. I jeśli gdzie, to chyba tutaj można powtórzyć słowa oficera rosyjskiego, wyrzeczone po bitwie pod Wągrowem dnia 8 lutego 1863 r. na widok bohaterów naszych: „Gdyby ci ludzie mieli broń i byli zorganizowani w oddziały regularne, żadna europejska armja nie mogłaby im podołać i oprzeć się ich straszliwemu zapawowi“.

Samego Joanga koniecznie żywcem chciano pochwycić, jednak im się nie dał: bronił się dopóki mógł, pierwszej zabił 13 żołnierzy, padł dopiero, gdy mu rękę prawą przecięto zupełnie

powyżej dłoni tak, że władzę w niej stracił. Miał na sobie przez ramię przewieszony pas trzosowy wypełniony złotem na zakupy prowiantu i furaju; monetą tą skwapliwie się zwycięzcy podzielili.

Bitwa trwała do godziny 10 przed południem, po której po poległych i rannych nakazał podwody ówczesny burmistrz Brdowa, Józef Baklinski, i tu ich w trzech miejscach złożono. Po pościgu za uchodzącymi i przeszukaniu okolicy wojsko na noc ściągnęło na kwatery do miasta, a przedtem komendant wjechał na koniu do szopy strażackiej. Tu pokotem leżały ciała poległych przy przeciwległych ścianach nogami do siebie zwrócone, wązkie zaledwie zostawiając przejście. Strachleli obecni na myśl, że poległym jeszcze po śmierci spokoju nie dadzą i ciała ich końskimi kopytami potratują. Jednak koń z jeźdźcem tak uważnie z miejsca nawrócił, jakoby szanując majestat śmierci i poświęcenie się poległych, że ani jednego nogami nie naruszył.

Ciała tak leżały do dnia 1 maja i w tym dniu pochowano na cmentarzu parafjalnym.

Odtąd niewidzialna, dla bojaźni kary, ręką stroiła Ukrzyżowanego w korony: w lecie z kwiatami, zimą z chojny, a z ramion tego godła zbawienia, świecącego nad ziemią blaskiem w promieniach wschodzącego słońca, zwieszały się wstęgi narodowe.

Uroczyste obchody urządzone w Brdowie w d. 6 maja, łącząc ze świętem Królowej Korony Polskiej; w Ignacowie w d. 1 lipca i w Miedniewicach w d. 8 lipca.

Obchody te urządzone, podobno, wypadły wspaniale. Tysięczne tłumy na czele z duchowieństwem, obywatelstwem i inteligencją—jednym słowem wszystkie stany przyszły uczcić poległych braci za drogą i umiłowaną Ojczyznę.

Nabożeństwo obok mogił poległych, podniosłe przemówienia kapłanów i przedstawicieli wszystkich stanów były karmą duchową dla zebranych tysięcy.

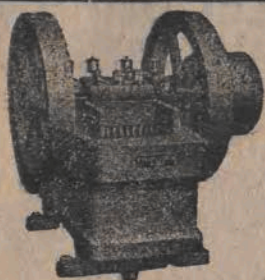
Widok starców, uczestników wspomnianych bitew, przy ogólnym nastroju uroczystości, niósł uczucie głębokie, poruszające serce i całą istotę widza—Polaka. Łza serdeczna w wielu była wyrazem tęsknoty za Ojczyzną.

Rozchodzące się tłumy niosły z sobą pod strzechy wskrzeszone u niejednego uczucie tego, co po Bogu najdroższe, miłość Ojczyzny...

**SKLEP
KOMISOWY Wł. Wojciechowicz**
PIOTRKOWSKA 160.

Przyjmuje do sprzedania wszelkie rzeczy zbywające jako to: noszone abranie, obawie, bieliznę, dywany i sprzęty domowe

K. Drzewiński i S-ka

ŁÓDŹ, Widzewska № 97.

Maszyny do tłuczenia kamieni
Turbiny wodne. Transmisje.

Elektryczna Fabryka Gilz

p. f. „**Bristol**”

A. Lewin

Łódź, Zachodnia 66.

Oddział fabryczny w OPOCZNIE.

Skład żelaza, stali
i narzędzi

Michał Weinberger

Łódź, Piotrkowska 145.

J. Petersilge

Łódź, Piotrkowska 123.

Skład papieru. Materiały
piśmienne i rysunkowe.
Księgi Handlowe.

Meble Biurowe.

— Maszyny do pisania. —

FABRYKA CUKIERKÓW

H. WRÓBLEWSKI, Wolborska № 33.

Sprzedaż różnych karmelków, cukrów, irysów, czekolady i cukierków.

LICEUM MUZYCZNE istniejące od r. 1911

Pod nazwą SZKOŁA MUZYCZNA

HELENY KIJEŃSKIEJ KRÓTKA 9.

Klasy fortepianowe prowadzi prof. H. Melcer z Warszawy, H. Kijeńska, A. Naruszkiewiczowa,

W. Lewandowski, z Warsz.
Z. Szczepański teoretyczne
prof. R. Chojnacki z Warszawy i H. Kijeńska.

8-io KLASOWE GIMNAZJUM ŻEŃSKIE FIOLOGICZNE
i zakład Freblowski

E. JASZUŃSKIEJ-ZELIGMAN

(Absolwentki Wyższych Kursów Żeńskich w Petersburgu)

UL. POŁUDNIOWA 18.

Izba Hadlowo-Bankowo-Przemysłowa
Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan
w Łodzi, Piotrkowska 80.

ZŁATWIA NAJKORZYSTNEJ WSZELKIE
OPERACJE WYMIENIOWE i FINANSOWE.

Sortownia

przyjmuje
obstalunki

Chrześcijańska tanio przerabia, czyści
garderobę męską. Roboty wykonywa starannie

I. Wojciechowski Główna 21.

Towarzystwo Akcyjne
Manufaktury Bawełnianej

Lorentz i Krusche

Tow. Akc. Zgierskiej
Fabryki Maszyn

Juliusza Hoffmana

w ZGIERZU.

Tow. Akc.
wyrobów wełnianych

A. C. BORST

w ZGIERZU.

8-io klasowe Gimnazjalne
kursy przygotowawcze
w Łodzi, Sienkiewicza 22

Przysposabiają do wszystkich klas
i do egzaminów maturalnych w
klas. półrocznych Kierownik

J. Kałmanowicz

Zajęcia odbywają się od 8i pół-1i pół p.p.

MAGAZYN BIELIZNY

А. СПОДЕНКЕВИЧ А. СПОДЕНКЕВИЧ

towarów galanteryjnych

A. SPODENKIEWICZ
 ŁÓDŹ, Konstanyńska 26.

Pracownia Kuśnierska
Ch. W. TYGERA

Południowa № 6.

Poleca na sezon zimowy, wszelkie roboty futrzane, oraz przyjmuje futra do farbowania. Obstalunki wykonywa akuratanie.

Inż. G. Praszkie

Łódź, Dzielna 50.

Kompletne urządzenie suszarni jarzyn, owoców i nasion, Dostawa kotłów i maszyn parowych, Lokomobil stałych i na kołach, Motorów na gaz ssany i na ropę syst. Diesela.

Pierwszorzędna farbiarnia i Pralnia chemiczna **„REKORD”** Łódź, Dzielna 7.
 Farbuje i czyści garderobę wełnianą i bawełnianą. Pierze i prasuje bieleżną białą i sztywną, oraz taśesy i firanki na specjalnych ramach.
Przyjmuje bawełne i len do bieleńia.

Alfred Pippel Skład aparatów i przyborów fotograficznych.
 Łódź, Nawrot № 2.

Zakład Mechaniczno-Ślusarski

Bracia WÓJCICCY — ŁÓDŹ, — Piotrkowska № 66.

Wykonywa: szajby, transmisje i roboty maszynowe, Komunikacje rurowe, Wodociągi i Kanalizacje, balustrady żelazne, balkony, bramy, okna, kompletne okucia domów. Roboty budowlane, wszelkie reparacje studzien artzjskich, oraz w zakres ślusarstwa wchodzące wszelkie roboty.

Pracownia obuwia
Z. Różański,
Łódź

Pasaż Szulea № 11 róg Długiej

Wykonywa wszelkie ob-
stalanki z trwałego
i solidnego towaru oraz reparacje.

Łódzka chemiczna
pralnia
i farbiarnia

I. Staniszeski

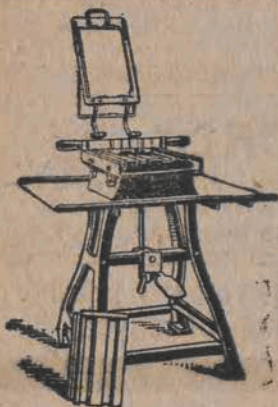
Łódź, Północna № 14.
Nagrodzona dużym medalem
złotym w 1911 roku.

Warszawska Fabryka
Musztardy

A. SCHWEITZER

Filja w Łodzi, Piotrkowska 189.
przed. M. Domański.

Zakład Introligatorski i Fabryka bielizny papierowej
„Kościuszko“ Łódź, Piotrkowska № 25.

!!Ważne Obywateli ziemskich!!

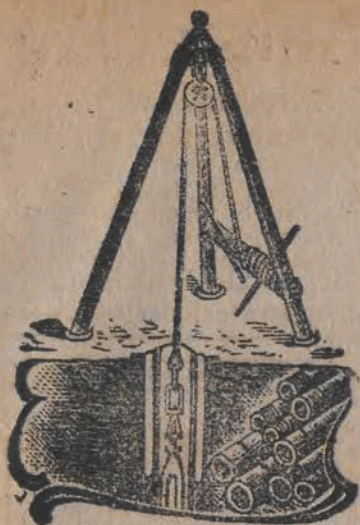
Stancownia i specjalna fabryka
maszyn

Braci Hoffman w Łodzi

DZIELNA 78,

egzystująca od r. 1912, poleca: naj-
nowszej systemu maszyny i formy
do wyrobów piaskowo-cementowych,
a mianowicie: dachówek, bloków
(pustaków) cegieł, płyt posadzkowych
i trotaarowych drenów, cembrowin, rur kanalizacyjnych,
stopni schodowych, żłobów i koryt.

UWAGA: Prosimy o zwiedzenie naszej fabryki. gdzie interesującym się
demonstrujemy wszystkie maszyny oraz techniki powyższych wyrobów.

Przedsiębiorstwo

BUDOWY STUDZIEN

Stanisław Szczeciński

Łódź, Rokicińska 7.

Badaje specjalnie studnie świdrowe, t. zw. artezyjskie żądanej głębokości i średnicy dla fabryk i posesji. Roboty wykonywa solidnie z wszelką dokładnością i gwarancją trwałości.

Wszelkie reperacje wykonywa solidnie.

Fabryka odlewów żelaznych i łańcuszarnia

I. Znamirowski

— Łódź —

Wysoka 38.

Poleca: Na składzie kuchnie żelazne, blachy kuchenne, ruszta, buksy wozowe borowane, przybory rolniczo-gospodarskie i różne części maszynowe. Odlewy podług m o d e l i.

— Koncesjowane przez Elektrownie Łódzką —

Biuro Elektrotechniczne

Wł. KRUK

Łódź,

— Przejazd № 51. —

Kompletne urządzenia światła i siły, oraz przyłączenie do sieci elektrowni. Wszelkie roboty wchodzące w zakres elektrotechniki! Sprzedaż artykułów instalacyjnych. Warsztaty reparacyjne.

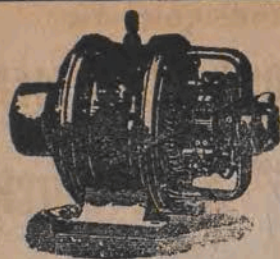
Znane ze swej dobroci
OBUWIE DAMSKIE, MĘSKIE
i Dziecinne poleca w swym

Magazynie

Szewc Władysław Jędrzejewski

Łódź, ul. Andrzeja № 19.

A. Meister i S-ka

ŁÓDŹ, Piotrkowska № 158.

Warsztaty elektrotechniczne i biuro instalacyjne

Wykonywanie światła i siły elektrycznej, instalowanie prądów słabych, jak dzwonek telefonów piorunochronów. Warsztat reparacyjny. Dynamo maszyn, motorów i transformatorów

wszelkich systemów. Budowa kolektorów, ankrów dla Elektrowni, instalatorów

— Skład wszelkich artykułów elektrotechnicznych. —

J. B. WOŁKOWYSKI

ŁÓDŹ,

ul. Dzielna № 11.

Fabryka mebli żelaznych
i wózków dzieciennych.

A. Bronowski

ŁÓDŹ, Nowy Rynek № 7.

Skład wyrobów
żelaznych i blachy.

CRZEŚCJAŃSKA PRACOWNIA CHOLEWEK

Antoni Sar w Łodzi, Nowo Zarzevska 8.

SKŁAD OBRAZÓW

H. Herschsohn

poleca wielki wybór obrazów olejnych i reprodukcji własna pracownia ram tylko przy ul.

Piotrkowskiej 103.

Nie posiada żadnych filij.

Konsulent Prawny

Armond Ackerberg

Łódź, ul. Przejazd № 2.

Friedman i Morgenstern

Skład przyborów fotograficznych
Łódź, Piotrkowska № 47 róg Zielonej.

Szkoła freblowska i początkowa dla dzieci od 4--8 lat

Idy Janowskiej, Pasaż Szulca 11.

Zapisy przyjmuje kancelarja szkoły codziennie prócz sobót i niedziel
między 11—1 przed poł. i od 4—6 popołudniu.

KURSY PEDAGOGICZNO-FREBLOWSKIE

IDY JANOWSKIEJ, Pasaż Szulca 11

Zapisy słuchaczek przyjm. kancelarja codz. od 4—6 pp.

Polecamy uwadze Sz. Czytelnikom

Spis firm Handlowych

w kalendarzu Kościuszkowskim.

Albumy do marek Stefan Naruszkiewicz Konstantynowska 5.

Asfaltowe przedsiębiorstwa, fabryki asfaltu i wyr. cem.:

Jan Maciński, Słowiańska 11.

APTEKI.

Bartoszewski M., Piotrk. 95	Ludwig E. Stary Rynek 9
Charemza A. Srednia 10	Markus S. Cegielniana 64
Danielecki W., Piotrk. 127	Müller F. Piotrkowska 46
Epsztejn M., Piotrkowska 225	Pietrzykowski M. Aleksandr. 37
Głuchowski B., Dzielna 4	Pisarski S. Benedykta 9
Gorfein S. dzier. T. Karolnin Wschodnia 54	Pogonowski I. Homeopatyczna Apteka, Główna 5
Groszkowski W. Konstant. 5	Potaseh W. Plac Kościelny 8
Hamburger Zgierska 75	Rosenblum M. Cegielniana 12
Hartman I. Brzezińska 24	Rosenzweig S. Andrzeja 26
Kasperkiewicz M. Zgierska 54	Sokolewicz W. Przejazd 12
Kraft A. Piotrkowska 164	Swiderski P. Zgierska 57
Kupke A. Brzezińska 54	Torn A. Piotrkowska 191
Łabudziński J. Główna 50	Winnicki E. Piotrkowska 307
Leinweber M. Nowy Rynek 3	Włodarski W. Aleksandrowska 80
Lipiec M. Piotrkowska 191	Wójcicki F. Zarzewska 27
	Zandelewicz I. Piotrkowska 25

Apteczne składy.

Askanas L. Cegielniana 42	Dietel Arno Piotrkowska 157
Askanas L. Północna 16	Długacz B. Długa 6
Bielous A. Cegielniana 2	Doroszew L. Pasaż Szuleca 36
Chądzyński K. Główna 51	Dryl Z. Srednia 26
Cohn W. Sienkiewicza 24	Epsztejn i Syn Rzgowska 5
Chanachowicz I. Srednia 20	Radzikowski W. Aleksandrow- ska 56
Chargiel S. Konstantynowska 75	Frydman S. Zgierska 30
Czertak B. Wólczańska 78	Frydman J. Nawrot 35
Dąbrowski A. Zgierska 51	

Hugo Güttel i S-ka Milsza 26, towary apteczne i wody mineralne.

Gładek L. Długa 95	Grams Hugo Główna 67.
Gembitzki M. Benedykta 2	Grinbaum J. Radwańska 40
Czelnia Praktycznej Handlowości Paweł Kühn , Piotrkowska 174	

Heiman B. Benedykta 21
Heine G. Przejazd 37
Hermalin H. Piotrkowska 11
Heyman E. Zawadzka 19
Jentys B. Widzewska 146
Joskowicz G. Długa 25
Keilich K. Główna 52
Kiwelowicz B. i S-ka Cegieln. 23
Klimaszewski S. Konstant. 54
Kłosowski J. Andrzejka 2
Kohn B. Wschodnia 29
Kończyk N. Cegielniana 34
Koprowski J. Nowomiejska 15
Lipiński A. " 1
Lipiński I. i A. Wojciechowski Piotrkowska 50
Labezyński Sz. Lutomierska 21
Liwszyc A. Zgierska 8
Rzepakowicz Win. Nawrot 17

Majewski St. Piotrkowska 124
Müller M. Piotrkowska 35
Ostromogilski M. Andrzejka 51
Perlmatter D. Dzielna 22
Pomeranc N. Piotrkowska 16
Popławski A. Rzgowska 7
Przysaeher Cegielniana 69
Rosenblat A. Zielona 3
Sikorski J. Rokicińska 6
Sliwowski H., Pabjanicka Sz. 34
Słomnicka R. Wschodnia 38
Spiess i Syn Piotrkowska 107
Stein M. Konstantynowska 9
Tom A. Brzezińska 20
Trautwein K. Benedykta 35
Tymer B. Zgierska 20
Witowski W. Poładniowa 13
Wolfson I. Główna 20
Wollman B. Zawadzka 12
Winawer H. Zgierska 1

Browary:

Anstadt K. Ake. Tow. Sred. 34
Anstadt L. Radogoszcz
Keilich Bracia Zarzewska 48
Keilich Gustaw Orla 25
Häusler Gotlib Radogoszcz
Framkin i Abrahamson
"Tomas" Zgierska 61

Brukarskie przedsiębiorstwa

Czekański Zyg. Piotrkowska 93
Kalisz Piotr Widzewska 198

Bielizna:

Blamenfeld A. Zachodnia 15
Berlinski B. Piotrkowska 14
Knapp W. Nawrot 7
Kocharski Sz. Piotrkowska 13
Leszczyński Ryż Nowy Rynek 7
Neufeld D. Północna 13
Pruss K. i S-ka Pańska 52, bielizna papierowa.
"Kościuszkó" Piotrk. 25

Bawelnianie wyroby:

Grohman L. Targowa 60

Geyer Ludwik Piotrkowska 282
Gampe i Albrecht " 203
Hoffrichter K. " 204
Krusche i Ender " 143
I. Kunderman " 139
F. Kunderman Andrzejka 14 (wejn.)
Rosenblat Sz. Karola 36
Steigert T. Piotrkowska 90
Seibler K. Wodny Rynek
Steigert G. Piotrkowska 159
Seiler T. " 263
Zawiercie Zielona 8
Kohn Markus Piotrkowska 66
Bareński S. i S-ka Tylna 4
Bennich K. Piotrkowska 105
Kindler R. Pabjanice

Budowlane materiały:

Borkowski L. J. Widzewska 60
Kawecki K. i S-ka Przejazd 21
Mittelstaedt Z. i S-ka " 42-44
Betonowe i asfaltowe przeds.:
Fainkind S. Zagajnikowa 3
Kalisz Piotr Widzewska 191
Kunc Stefan Staro-Zarz. 169

Uczelnia Praktycznej Handlowości **Paweł Kühn** Piotrkowska 174

Maciński Jan Słowiańska 11
Scholtz Rudolf Wodna 33
Tahn A. i S-ka Sienkiewicza 58
Teschich A. O. i S-ka Widz. 62
Wojeiechowski W. Widzewska 156

Cukiernie:

Hobeck A. Zawadzka 8
„Bristol” Zawadzka 11
Apt K. Główna 40
Buszko E. róg Głównej i Sien-
kiewicza 28
Barez W. Piotrkowska 28
Gaspari A. Dzielna 8
Grzesik J. Piotrkowska 192
Gromski H. Piotrkowska 117
Doberstein Przejazd 18
Gostomski B. Piotrkowska 76
Hatnik I. Zgierska 24
Hobeck A. Zawadzka 8
Frankus A. Andrzeja 32
Grand-Cafe Piotrkowska 72
Jarmiecki W. Średnia 12
Komar B. Piotrk. 63—Dzieln. 12
Krzyżanowski L. Piotrk. 79 —
Główna 1
Jabłoński L. Konstantynow. 48
Leiman A. Nawrot 43
Matybowski A. Piotrkowska 225
Piąkowski J. Nowy Rynek 4
Szaniawski Tad. Piotrk. 126
Stern K. Piotrkowska 118
Steinhorn N. D. Widzewska 47
Ulrych F. Piotrkowska 142—307
Ulriehs M. Piotrkowska 45—97
Zarnowski M. Miłsza 28

Cukierków fabryki:

„Arkadja” Ogródowa 13
Karczewski S. i P. Ziółkowski
Piotrkowska 197
Wróblewski H. Wolborska 33
**Chemiczne przetwory i chemi-
kalja:**
Myśluborski D. Widzewska 78

Angerstein St. Pańska 125
Hadrian E. Sienkiewicza 100
Pabj. Tow. Ak. przem. chemicz.
Andrzeja 8
M. Gepner Ogródowa 8
Goldstadt A. Al. Kościuszki 40
Schale Jan i S-ka Szkolna 8
Praszkier J. Ch. I S-ka Krótka 8

Cementowe przed.:

Kulisz P. Widzewska 198
Maciński J. Słowiańska 11
Wojeiechowski W. Widz. 156
Potz Cz. Radwańska 26

Dystylarnię:

Łaba Marjan Nowy Rynek 5
Meyer Fer. SS-wie Główna 59

Drzewo opałowe:

Borkowski Ł. J. Widzewska 60
Kawecki K. i S-ka Przejazd 21
Mittelstaedt Z. i S-ka Prze-
jazd 42—44
Teschich A. O. i S-ka Widz. 62
Ciesielski Sz. A, Widzewska 65
Pstrągowsy Br. Kolejna 2

Dentystyczne przybory:

Hamburger i Kokotek Piotrk. 89
Ogólnik Ch. Zawadzka 12

Dekarskie i papowe przedsięb.

Jan Maciński Słowiańska 11
R. Schale Wodna 33
Narek Piotrkowska 103
Teschich A. O. i S-ka Widz. 62
Potz Cz. Radwańska 26

Ekspedycyjne domy:

J. Berman Nowomiejska 7
M. Działowski i Syn Nowom. 6
„Export” Piotrkowska 25
W. Gleichgewicht Piotrk. 42
Sz. Goldkron „
Juljusz Gierth Ewangelicka 2

Uzelnia Praktycznej Handlowości Paweł Kühn, Piotrkowska 174

Skład papieru, mater. piśm. Fabryka kajetów B. Lichtenstein,
Nowomiejska 5.

- Finkenstein, Heyman i S-ka | Krak Wład. Przejazd 31
Krótka 3
„Hansa“ Pasaż Majera 3
Kalecki M. M. Widzewska 85
Sz. Lewin i S-ka Piotrk. 56
S. Selin i Radomin Dzielna 27
Józef Lwow Długa 81
Brano Landau Piotrkowska 91
Machtynger i B. Berkowicz
Nowomiejska 28
J. Morgenstern Piotrkowska 50
J. Mientkiewicz, Piotrk. 28
Niemiecko - Rosyjskie Tow.
Transp. Przedst. Zymunt
Teeman, Piotrkowska 39
Leon Rappaport i S-ka Połud. 44
H. Reicher i S-ka Dzielna 26
Szczeciński E. i S-ka Piotrk. 89
Schajewicz i Hertz Nowom. 5
Br. H. i N. Syner Nowomiejsk. 21
„Transport“ Piotrkowska 58
Bracia Wronberg i Osias Ba-
lier Piotrkowska 96
Jakób Wald Piotrkowska 53
A. Szumacher „ 51
- Elektrotechn. biura i składy:**
Bracia Aftergut Piotrk. 111
Inż. M. Abramson Dzielna 10
Ratkowski S. Zielona 1
Jaroszyński Bracia Przejazd 54
W. Kopezyński Juljusza 14
Br. Borkowscy Piotrkowska 125
(składy)
Brauer i Rogoziński Sienkie-
wieza 50 róg Nawrot
Bolkowski E. Dzielna 34
„Dynamo“ Andrzeja 4
„Elektron“ Inż. Jul. i M. Ha-
mer Piotrkowska 17
Goldblum A. Piotrk. 55 (skład)
U. Herschkowicz i S-ka Zaw. 6
Kołaczkowski F. Piotrk. 153
(skład)
Knapik i Szenberger i S-ka
Przejazd 6
- Hartowo - detaliczny skład
artykułów Elektrotechnicz-
nych St. Koziorowski, Piotrk. 107
- Hadrian F. Piotrkowska 144
Kammer E. Pasta 7
Inż. J. Mintz Widzewska 40
(skład)
Pow. Tow. Elektr. Piotrk. 165
„Światło i siła“ Inż. B. Lew i
S-ka Piotrkowska 19
A. Meyster i S-ka Piotrk. 158
(skład)
„Simens“ Piotrkow. 96 (skład)
Inż. Stamm Sienkiewicza 62
Teichman i Maach Piotrk. 240
Schule P. i S-ka Andrzeja 11
- Emaljowane naczynia:**
Her. Gränspan Zachodnia 23
Szym. Rychter Północna 4
„Wulkan“ Piotrkowska 39
J. Izbicki Południowa 16
- Fartuchy:**
Horak Adolf Piotrk. 149 i ilja
w Warszawie Elektoralna 30
Schiller F. Długa 66
Zachert A. Senatorska 3
Kabik A. Piotrkowska 275
- Farbiarnię i apretury:**
Walczak K. Wólezańska 251
Liske i Keilich Sienkiewicza
Szejman Wilh. Łutomierska 9
- Futra:**
Bromberg Ab. Piotrk. 31
- Sieradzki Emanuel Piotrk. 15
Hartowo-detaliczny skład fu-
ter i kapeluszy.
- Fotograficzne przybory:**
Brauner H. L. Piotrkowska 98
Friedman i Morgenstern Piotrk. 47
M. Jakubowski Piotrkowska 82

Uczelnia Praktycznej Handlowości P. Kühn, Piotrkowska 174.

Skład pap. i mater. piśm. Fabryka Kajetów, B Lichtenstein,
Nowomiejska 5.

Pippel Alfred, Nawrot 2
Roszak K. Dzielna 1
Spiewak S. Piotrkowska 116

Farby malarskie, lakiery i pędzle:
Kosel i S-ka, Przejazd 8

M. T. Kunert i S-ka, Zawadzka 1, skład obrazów, artykuły malarskie, materiały piśmienne i oprawa obrazów.

Rosenthal Dzielna 14

Fotograficzne zakłady:

Blitz Konstancyńska 14
A. B. C. Widzewska 156
" Przejazd 1
Henri Nowy Rynek 2
London Średnia 5
Petri H. Piotrkowska 46
Piotrowski Nowy Rynek 6
Paluszkiewicz W. N. Al. Kość. 14
Lenger E. Główna 36
Tyraspolski Piotrkowski 76
Sandmer Konstancyńska 5
R. Zychowicz Dzielna 13
J. Schönfeld Piotrkowska 84

**Farby anilinowe do farbowania
materiałów:**

P. Chrzaniewicz Nowy Rynek 7
Paul Kessler i S-ka Piotrk. 58
Jan Schule i S-ka Długa 5
J. Ch. Praszkiel Krótka 8
M. Rosen Zawadzka 12
Doroszew Pasaż Szulea 36

Garderoba męska:

Anczakowski I. Piotrkowska 73
Hesse T. Andrzejka 1
Majewski Konstancyńska 22
Blien Christjan Średnia 12
Łuszczyński P. Piotrk. 89
Młotkiewicz Sz, Sienkiewicza 56
St. Nowak Piotrkowska 162
J. Wojciechowski Główna 12
Wutke A. Piotrkowską 115

Garbarnie:

Teodor Karsch Zgierska 104

Galanterja:

Bronisław Dzielna 2
Endweiss i S-ka Piotrk. 65
Janiszewska Wł. Przejazd 16
Kołodziejski M. Andrzejka 3
Ieckson D. Piotrkowska 38
Jarocińska K. " 121
Lissner S. " 94
Littauer I. " 40
Stachlewski Ed. Średnia 20
P. M. Schwalbe Piotrk. 85
Schier J. Piotrkowska 130
Spodenkiewicz J. Nawrot 56
Spodenkiewicz A. Konstanc. 26
Ryehman H. Konstancyński. 30
R. Ritter Milsza 25
Zygmunt Piotrkowska 67

Hotele:

Grand-Hotel Piotrkowska 74
„Savoy“ Krótka 4
„Palast“ Dzielna róg Widz.
„Bristol“ Zawadzka 11
„Pasage“ " 7

Jubilerzy-grawerzy:

Bartuszek E. Piotrkowska 145
A. Kantor " 74
D. Peszes, Piotrkowska 69
A. Lewkowicz i S-ka Piotrk. 89
Aleks. Wange Piotrk. 82

Tambeli A. Andrzejka 6
Stift P. H. Piotrkowska 66

Jadwabne wyroby:

Dobrzyński Bernard Piotrk. 10
Rosenberg Bruno " 103
Förster M. " 43
Gordon M. " 61
Papierno " 47
Schiffman N. " 6
Zelichowski Ł. B. " 19

Uczelnia Praktycznej Hagdłowości Paweł Kühn, Piotrkowska 174.

Skład papieru, mater. piśm. Fabryka Kajetów B. Lichtenstein,
Nowomiejska 5.

Komisowo-Handlowe biura:
Pośrednictwo-kupno-sprzedaż
St. Stankiewicz, Piotrk. 111
W. Krzymiński i R. Janowski,
Pabjaniec Zamkowa 11

Komisowe sklepy:
W. Łankiewicz Sienkiewicza 67
Wł. Wojciechowiec Piotrk. 160
róg Główniej

Kuśnierskie zakłady:
Tyger Ch. W. Południowa 6
Tyger M. Piotrkowska 38
S. Grosman " 24

Kosmetyczne artykuły i perf.:

R. Seldengart, Sosnowiec.
Przed. J. Kryszek, Widz. 75

Kantory wymiany:

Jan Huneman Piotrkowska 12
Leon Librach " 50
Hirsberg J. " 24
Izba Handlowa-Bankowo-Prze-
mysł. Pol. kapeców i przem.
Piotrkowska 80
Littauer M. Piotrkowska 65
Weinberg Samuel " 58
Filipkowski A. " 72
Kantor Wymiany Nowom. 15

Kolonialne towary i wina:

Balwa W. Główna 46
Bogdański E. Dzielna 30
Gaganaszwilli M. Konst. 12
Glagla F. Południowa 28
Ignatowicz Bracia Piotrk. 96
Jaworski St. " 54
Lewandowski M. Długa 12
Druse A. Piotrkowska 83
Styczyński J. " 121
Okojew M. E. Dzielna 11
Siła " 36
Szykier A. Nowomiejska 12
Stadnicki J. Andrzejka 4

Trautwein H. Piotrkowska 75
Tschepke A. Nowy Rynek 9
Kranas Piotrkowska 181
Wagner Teodor Piotrk. 101-215
Wiśniewski P. Benedykta 20
Wolski J. Piotrkowska 3
" K. Konstantynowska 8
Kaczorowski B. Długa 103
T. Słodyński Sienkiewicza 27
Janysz J. Dzielna 29

Kamieniarskie przed.:

Pfitzner H. Cmentarna 11
Czapliński W. " 10
Urbanowski A. " 12

Kapelusze:

B. Grünberg Piotrk. 31 Główna 65
Karol Göppert Podleśna 2
Schlee Herman Targowa 20

Kaładulska J. Sienkiewicza 40
pracownia kapeluszy.

Kanalizacja, wodociągi, ogrzewania
centralne:

Arkuszewski K. Sienkiewicza 57
przed. Macner i Kowalski Inż.
Domański S. i S-ka Piotrk. 17
Teepe J. H. Miłsza 40
Wagner F. i S-ka Wólczańska 103

Kawa:

Glagla Fr. Południowa 28
Platon Piotrk. 16, 130 Główna 53
Wagner Teodor Piotrk. 101-203
Trautwein A. " 73

Kafle:

Schule Radolfi Wodna 53

Kąpielowe zakłady:

Centralne kąpiele Zachodnia 38
Wolf K. Sienkiewicza 95

**Kąpiele z oddziałem najnow-
szej konstrukcji prysniców**
poleca Józef Leszczyński, Piotr-
kowska 17, Zachodnia 52.

„Royal“ Pańska 53

Uczelnia Praktycznej Handlowości Paweł Kühn, Piotrkowska 174.

Skład papieru, mater. piśm. Fabryka Kajetów B. Lichtentsein,
Nowomiejska 5.

Kawiarnie:

„Polonia“ Piotrkowska 108
„Savoy“ Krótka 6
„Tivoli“, Piotrkowska 90

Księgarnie:

Fiszer L. Piotrkowska 47
Urbanowicz A., dawniej Ciot
Przejazd 16
Słomnicki A. Piotrkowska 24
Przegląd Katolicki Andrzeja 3

Lombardy:

Akc. Tow. Warszaw. Zachod. 31
„ „ Filja Pasaż Majera 11

Lampy:

Bankier Adolf Piotrkowska 82
Skład lamp i przyborów
Henig Wł. Piotrkowska 29
Borkowsey Bracia Piotrk. 125
„Siemens“ Piotrkowska 96

Malarskie zakłady:

Badny W. Długa róg Podleśnej
Gostyński i Opoczynski Ziel. 19
Gleis Orla 7
Janowski J. Sienk. 91 (szylidy)
Müller F. Konstakynowska 114
Br. Tarkowsey Sienkiewicza 31
Sleszycki J. Pańska 111 (szylidy)
Pastuszek Wł. Widzewska 115
Urbanowicz E. Piotrk. 117 (szylidy)

Maszyny do szycia:

Kompanja Singer Piotrk. 86
Perła i Pomorski „ 69

Meble:

Besser M. Dzielna 14
Nasielski Piotrkowska 9
Romiszewski „ 116
„Imperial“ „ 17

Meble żelazne:

Gessler L. Piotrkowska 137
Cielecki W. „ 68
I. B. Wołkowyski Dzielna 11

Muzyczne instrumenty:

Lessig Alfred Nawrot 22
G. A. Teschner Główna 8
Friedberg i Koc Piotrkowska 90
Kojsetwicz K. Pasaż Majera 4

Maszyny do pisania:

Goldberg A. Andrzeja 1
Każnik Wł. Przejazd 6
„Orzeł“ (Adler) przed. Arnold
Chasins Wólezańska 37
Telatycki E. i S-ka Piotrk. 69

Mechaniczne zakłady:

K. Drzewiński i S-ka Widz. 97
Wójcicy Bracia Piotrk. 66

L. Twardowicz i Z. Orner Konstakynowska 43 Maszyny piekarskie i cukiernicze

Mleczarnie:

Rogów Piotrkowska 59
„Helenówka“ Piotrkowska 164
Mł. Ziem. Łęczyc. Andrzeja 7

Mleczarnia „Kalinówek“ Dzielna 3. Poleca znane ze swej dobroci pro- dukty wiejskie.

„Ziemiańska“ Dzielna 30
Wężyk Piotrkowska róg Cegiel.
A. Flemke Cegielniana 47

Musztarda:

A. Schweitzer w Warszawie,
przed. M. Domański Piotrk. 89
Münchmeyer A. Główna 51

Oceł:

Gustaw Keilich Orla 25
Otto „ Główna 10
K. „ „ 52
A. Schweitzer, przed. Domański
Piotrkowska 189

Uczelnia Praktycznej Handlowości, Paweł Kühn, Piotrkowska 174.

Skład papieru, mater. piśm., Fabryka Kajetów, B. Lichtenstein,
Nowomiejska 5.

Odewnie żelaza i fabryki maszyn:
Tow. Ake. J. John Piotrk. 219
„Feram“ Widzewska 115
Znamirowski J. Wysoka 38
Bracia Hoffman Dzielna 78
Drzewiński i S-ka Widz. 97

O b r a z y :

S. Herschsohn Piotrkowska 115
H. Herschsohn „ 103

H. T. Kunert i S-ka Zawadz. 1
Skład obrazów, artykuły ma-
larskie, materjały piśmienne
i oprawa obrazów.

A. J. Kolski Piotrkowska 54
M. Likerman „ 81
„Sztuka“ „ 99
W. Kwiecinski „ 110
L. Spokojny „ 107-16
J. Cwillich Dzielna 11

Ortopedyści:

Kowalski I. Konstantynowska 26
St. Grochal Piotrkowska 91

Optycy:

Ponez M. Piotrkowska 65
Postleb Fr. „ 71
Ritter R. „ 85
Urban Szym. „ 31
Rossak K. Dzielna 1

OBUWIE:

Fulde L. Konstantynowska 12
Górski W. Sienkiewicza 31
Jakubiec J. Konstantynowska 26
Kowalezyk J. Cegielniana 25
A. Lewandowski i W. Sob-
lewski Cegielniana 24
Nowakowski J. Piotrkowska 9
Skowroński P. Nawrot 8
Grochal St. Piotrkowska 91
W. Jędrzejewski Andrzejka 19
„Skorochód“ Piotrkowska 53
Kaz. Jakubowski Benedykta 10
Stefański F. Pańska 5

Obrębski T. Piotrkowska 115

Fabryka form do obawia
(kopyt), oraz prawideł do
rozpychania obawia i do nóg
niekształtnych.

E. CZARNOMSKI Pańska 46.

Szer Ch. Srednia 3

Różański Z. Pasaż Szulca 11

Ogrodnicze zakłady i kwaciarnie:

Bahr H. Główna 22
Stoiński J. Bras-Zdrowie
Stiller H. wł.: L. Michlewska i
J. Stillerówna Piotrkowska 4

H. Czechowicz Dzielna 6
„Władysława“ Piotrkowska 18
„Kwaciarki Warszawskie“
Dzielna 2

„Zofja“ Przejazd 12
Jasiński L. Andrzeja 10
Kaezyński F. Konstant. 19
Kołaczkowski I. Piotrk. 83
Skorasiński J. Konstant. 37
J. G. von de Weg Piotrk. 96
St. Karwacki Brzezińska 104
(plantacje warzyw)

P. Seidel Piotrkowska 153

Platery i srebrne wyroby:

Norblin, Bracia Bach i Werner
Piotrkowska 11
Fraget Józef Piotrkowska 99

Przybory podróżne:

Grabowiecki R. Piotrkowska 59
i Dzielna 2

Przewozowe kantory:

Lentz M. Przejazd 2
Szececiński F. i S-ka Piotrk. 89
Szafranowski R. Piotrk. 69
Glücksman B-cia Sienkiew. 25
Janowski A. Konstantynowska 14

POWOZY:

Kalkbrener P. Benedykta 26

Uczelnia Praktycznej Handlowości Paweł Kühn, Piotrkowska 174

Skład papieru, mater. piśm. Fabryka Kajetów, B. Lichtenstein,
Nowomiejska 5.

Sommer H. Benedykta 16
Paraszewski W. Cmentarna 8
Stolarski i S-ka Radwańska 12

Pralnie chemiczne i farbiarnie:

Jan Cebula Piotrkowska 116
M. Cieślak " 26
M. Sobociński Średnia 88
E. Felsch Południowa 30
„Rekord“ Dzielna 7
Szejman W. Łutomierska 9
L. Friedrich Konstantynowska 40
i Piotrkowska 128
J. Staniszeski Północna 14

„Tęcza“ Piotrkowska 24
Piśmienne materiały:

Akowie A. I. Piotrkowska 56
Bazar Szkolny Konstant. 20
Berowicz M. Cegielniana 38
Brauner Piotrkowska 98
Haydenwurz M. Sienk. 3/5
Nacielski B. A. Cegielniana 5
Luxenburg D. Średnia 11
Popowski N. D. Nowomiejsk. 15
Ostrowski A. I. Piotrkowska 55
Szopska K. Dzielna 2
Strzelecka M. Zielona 15
Tyber A. I. Piotrkowska 49
Pleehowska H. Piotrkowska 50
Margulies J. L. Południowa 4
Petersilge J. Piotrkowska 123
J. Woźnica Nawrot 11
Lichtenstein B. Nowomiejska 5
Smolke i Petersilge Piotr. 93

Restauracje:

„Gastronomja Piotrkowska 43/45
„Kolibri“ " 17
Rakowski A. " 3
„Savoy“ Krótka 6
Wiśniewski B. Pasaż-Majera

Rolnicze maszyny:

Oddział Handl. Tow. Roln. gub.
Piotrkowskiej Widzewska 50

Uczelnia Praktycznej Handlowości Paweł Kühn, Piotrkowska 174.

Kultywatory drapacze poleca skład
fabryczny Al. Kościuszki 41
Abramowicz A. Główna 65
Bössig Alfred Zgierska Szosa 324

Szkoło porcelana i kryształ:
Bogusławski K. Piotr. 100

Fabryczny skład porcelany
„CMIELÓW“

15. Piotrkowska 15.

Poleca w wielkim wyborze:

Serwisy stołowe, garnitury do kawy
i herbaty. Szkło stołowe i kryształy.
Garnitury na umywalnie, wazon, fi-
gury, akwarja i t. p.

— CENY STAŁE FABRYCZNE. —
Specjalność: Wyprawy ślubne.

Kupezik - Królewski Aleja
Kościuszki 11

L. Lewi Zakątna 13
Sanne Olga Piotrkowska 101
Sanne Thea " 173
M. Neiberg i S-ka Północna 4

Składy skór:

Salomon Bialer Wólczńska 69
Bergman Piotrkowska 44
Herbst Średnia 4

Szpagat papierowy:

„Częstochowska Fabr. „Konop-
ka“, przed. Aleks. Kempner,
Piotrkowska 81

Śrób i nitów fabryki:

Jarisch i Petrusz Wodna 26

Skrzynki drewniane:

Adler Wolf Nowomiejska 6/8

Stalowe wyroby:

Bieńkowski i Syn Piotr. 56
F. Boesig Piotrkowska 126

Studniarskie przedsiębiorc.

Bareczak i Kusak Nawrot 37
Sześciński St. Rokieńska 7
L. Jarchowski Magistracka 2

Skład papieru, mater. piśm. Fabryka Kajetów B. Lichtenstein,
Nowomiejska 5.

Techniczne artykuły i żelaza skł.:
Arnekker i S-ka Piotrk. 91
Bronowski Ab. Nowy Rynek 7
Bande E. Piotrkowska 50

Hartowy skład żelaza
A. Arnstein, Dzielna 7.

Feldbrill D. Piotrkowska 167
Somya Karol " 192
Mogk Karol Nawrot 4
Leszczyński i Kozłowski Piotrkowska 21
Krell H. Konstakynowska 44
Weinberger Michał Piotrk. 145

TRYKOTAŻE:

St. Berger Piotrkowska 59
M. Schönborn Nawrot 25
I. Frenkiel Dzielne 3
E. Süssman Piotrkowska 95

Tapicerzy:

Drozdowski F. i S-ka Nawrot 23

Łuczak W. Rozwadowska 2.

TAPETY:

Batschkat A. Piotrkowska 113
Gostyński i Opoczyński Ziel. 19
Działoszyński A. Piotrkowska 56

TREPY:

J. Stroiński Konstakynowska 24

WAGI:

Danecki T. Piotrkowska 178
Jakubka E. " 158
Rogalski i Syn Średnia 24
Stawiński A. Dzielna 48

Ubezpieczeń Tow.:

Allians Dzielna 36
Salamandra Benedykta 2
Snop Sienkiewicza 31
Przezorność Przejazd 6

Polonia Piotrkowska 150

Warszawskie Piotrkowska 96
Westa Dzielna 20

Wisła Piotrkowska 167

Idana " 69

Viktorja " 117

L'Urbaine Dzielna 36

UZUPEŁNIENIA.

BANKI:

Bank Handlowy Al. Kościuszki 15
Bank Handlowy w Warszawie
Dzielna 17
Goldfeder Piotrkowska 50
Ryski Bank " 57
Warrant " 56
W. Landau " 29
Bank Zachodni " 52
Bank Kapiecki Piotrkowska 74
Tow. Wz. Kr. Przemysł, Łódz-
kich Ewangelicka 11/15
Łódzkie Tow. Wz. Kredytu,
Piotrkowska 43/45
Tow. Wz. Kredyt Łódzkich
Kupców i Przemysł. Piotrk. 17
Polska Kasa Krajowa " 57
Izba Handl. Bankowo-Przemysł.
Polskich Kupców i Przemysł.
Chrześcijan m. Łodzi Piotrk. 80

Gumowe wyroby:

Baumgarten I. Piotrkowska 91
Mirtenbaum J. " 95
"Prowodnik" " 149
"Treugolnik" " 125
Mirtenbaum M. B. " 59

GORSĘTY:

Pańkowski J. Piotrkowska 39
M-me Annette Nawrot 7
Anna Laferska Piotrkowska 132

Łokciowe towary.

Berkowicz B. Nowomiejska 1
Frisch Fr. Piotrkowska 107
Pfeifer R. Nawrot 13
Współdzieleze Tow. Andrzeja 3

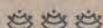
ADOLF DAUBÉ w Łodzi
fabryka wełnianych i bawełnianych
towarów.

Uczelnia Praktycznej Handlowości Paweł Kühn, Piotrkowska 174

Łódzki Oddział T-wa Elektrycznego Oświetlenia
z 1886 roku.

ELEKTROWNIA ŁÓDZKA

ul. Targowa № 29.

Dostarczanie prądu elektrycznego dla oświetlenia
i siły.

Warunki umów względem połączenia i dostarczania
prądu dla użytkowania siły i oświetlenia, na za-
pytania, ustne lub piśmienne — pozostawione są
interesantom do dyspozycji.

Ustne objaśnienia uskuteczniają się w godzinach
biurowych.

Godziny biurowe: od 8 rano do 12; w lecie od 12 r. do 5-tej
po poł.; w soboty od 8 rano do 2-ej po pop.

Kasa otwarta od 9—12 i od 4—5.

W kwestjach wykonania połączeń i instalacji
Klientela zwrócić się winna do jednego z konces-
sjonowanych przez Elektrownię Biur Instalacyjnych,
których lista znajduje się w biurach Elektrowni.

Tylko roboty meldowane przez jedno z kon-
cesjowanych przez Elektrownię Biur instalacyj-
nych, zostaną przez tą że do sieci przyłączone,
przy uprzednim uiszczeniu obračunku według kosztorysu, który winien być przez klienta w Elek-
trowni zażądany.

W razie zepsucia się instalacji upraszamy szan. abonentów
zwracać się przedewszystkiem do instalatora, a następnie gdy ten
uzna za konieczne, zawiadomić o tem Elektrownię.

Bank Handlowy w Łodzi

Założony w d. 13 Października 1872 r.

Kapitał zakładowy Rs. 10,000,000

Fundusze rezerwowe Rs. 5,550,000

INSTYTUCJA CENTRALNA W ŁODZI

ODDZIAŁY:

w Warszawie Lublinie, Radomiu i Kielecach.

Wynajem kasetek (safes) w skarbcu opancerzonym.

Bank Handlowy w Warszawie

ODDZIAŁ W ŁODZI

Instytucja Centralna w Warszawie.

Oddziały w Polsce: Będzin, Częstochowa, Kalisz, Kielec, Lublin,
Łódź, Radom, Sosnowiec, Włocławek, Zawiercie.

— Oddziały zagranicą: KLJÓW, PIOTROGRÓD. —

**Łódzkie Towarzystwo
Wzajemnego Kredytu**

Piotrkowska 43/45.

Załatwia najkorzystniej
wszelkie operacje bankowe.

Ryski Bank Handlowy

Centrala w Rydze.

FILJE:

w Arensburgu, Białymstoku, Czę-
stochowie, Dźwińsku, Kaliszu,
Parnawie, Rewlu, Radomiu, Su-
wałkach i Szawlach

Filja w ŁODZI, Piotrkowska 57.

Bank Zachodni

Oddział w ŁODZI

Piotrkowska 52.

**Towarzystwo Akcyjne
Składów Towarowych**

„WARRANT”

w Łodzi.

GAZ

jest najtańszym, najczystszymszym,
najhygienicznym i najwygodniej-
 szym materiałem opałowym!

H. Reicher i S-ka
Dom Ekspedycyjny
Łódź, Dzielna № 26.

Leon Rappaport i S-ka
Dom Komisowo-
Ekspedycyjny
w ŁODZI,
Południowa 44.

Kantor Wymiany
oraz kupno i sprzedaż
monet różnych walut
BILETY LOTERYJNE.
M. LITTAUER
Piotrkowska 65.

Kantor Wymiany
i Loterji
SAMUEL WEINBERG
Łódź, Piotrkowska 58.

TOW. AKC. MANUFAKTURY BAWELNIANEJ
LEONHARDT, WOELKER i GIBBARD w Łodzi.

T. Brauer i J. Rogoziński SIENKIEWICZA 50
(róg Nawrot)

Koncesjonowane Biuro Elektrotechniczne

Przyjmuje wszelkie roboty na miejscu, jakoteż na prowincji, wchodzące w zakres elektrotechniki, oraz reparacje motorów, dynamo maszyn i t.p.

S Z Y L D Y
— **wszelkiego rodzaju** —

wykonywa pracownia

Józefa Śleszyckiego

Pańska 111.

PRACOWNIA BIELIZNY

Damskiej i Męskiej

oraz kołnierzy, mankietów i półkoszulków

A. BLUMENFELD

Łódź, Zawadzka 15, front I piętro.

W. Kupezyk, J. Królewski i S-ka ŁÓDŹ,
PROMENADA 11.
Skład Szkła Apteicznego, Chemicznego i szyb do okien. Zakład robót szklarskich.
Egzystuje od 1913 roku.

Fabryka dętych instrumentów muzycznych

Alfreda Lessiga

w Łodzi, Nawrot 22.

Skład zaopatrzoney w wielki wybór wszelkich instrumentów. Specjalny warsztat reparacyjny.

N. POMERANC, Łódź, Piotrkowska 16.

Skład materiałów aptecznych i wód mineralnych i naturalnych.

ZAKŁAD

Optyczno-

Chirurgiczny

R. RITTERA

w Łodzi, ul. Piotrkowska 85.
Poleca narzędzia optyczno-
chirurgiczne, jak również w
zakres wchodzące artykuły.

HURTOWO - DETALICZNY
SKŁAD

Przyborów Fotograficznych

M. Jakubowski

Łódź,

Piotrkowska № 82.

Ceny przystępne.

Tow. Akcyjne

Zakładów Przemysłowych

L. GROHMANA

w ŁODZI.

Tow. Akcyjne

Wyrobow Bawełnianych

Ludwika Geyera

w ŁODZI.

Jedwabna Manufaktura

BERNARD Dobrzyński

Łódź, Piotrkowska 10.

Stale nowości krajowe i zagra-
niczne.

Manufaktura bawełniana

Theodor Seiler

w Łodzi,

Piotrkowska № 265.

Towarzystwo Wzajemnego
Kredytu Łódzkich Kupców
— i Przemysłowców —
w Łodzi, Piotrkowska 17.

Uskutecznia wszelkie ope-
— racje bankowe. —

Skład win, wódek, towarów
kolo nialnych i delikatesów
oraz elektryczna palarnia kawy

Teodora Wagnera

w Łodzi, Piotrkowska 101
skład: Piotrkowska 213

Posiada na składach zawsze towar
doborowy po cenach jaknajprzystę-
pniejszych.

Towarzystwo Akcyjne Fabryk Metalowych
p. f.

Norblin, Bracia Buch i Werner

w WARSZAWIE.

Skład fabryczny w ŁODZI, ul. Piotrkowska № 11
dom Tow. Akc. K. Scheiblera.

WYROBY PLATEROWANE i SREBRNE.

Piotrkowskie Stow. Rolniczo-Handlowe
ODDZIAŁ: Łódź, Widzewska № 50.

S. Domański i S-ka

ŁÓDŹ, Piotrkowska № 17.
Zachodnia № 52.

BIURO INSTALACYJNO TECHNICZNE.

Ogrzewanie centralne, kanalizacja, wodociągi.

Budowa i sporządzanie planów na **FILTRY BIOLOGICZNE.**

Konserwacja urządzeń instalacyjnych i filtrów w domach i fabrykach.

Kosztorysy na żądanie.

Fabryka mebli stylowych

M. Bessera

w ŁODZI,
ul. Dzielna № 14.

Egzystuje od 1897.

Fbryka cukrów
p. f.

S. Karczewski

— i —
P. Ziółkowski

w ŁODZI,
ul. Piotrkowska 197.

Dom Handlowo-Ekspedycyjny
BRUNO LANDAU

SKALMIERZYCE

Ekspedycja Cienie Inkaso

Filje: **LÓDŹ,** Piotrkowsk 91
WARSZAWA, Wierzbowa 11
KALISZ, Aleje Józefiny
LUBLIN, TORUŃ
EYDKUNY
SZCZAKOWA
GRANICA.

Koncesjonowane przez
 Elektrycznię Łódzką biuro
 elektrotechniczne

Inż. H. Stamm,
 Łódź, Sienkiewicza 62,
 wykonywa wszelkie roboty
 w zakres elektrotechniki
 wchodzące.

Skład przetworów
 chemicznych

D. Myśliborski
 ŁÓDŹ,
 ul. Widzewska № 78.

Tow. Akcyjne J. JOHN w Łodzi

Oddział Warszawski Jerozolimska 65

Pędnie (transmisje), Wyładziarki i Walce, Kotle do
 centralnych ogrzewań, Tokarki, Odlewy.

Przeprowadzki

ustaloznia

Biuro przewozowe
B-ei GLÜKSMAN
 Łódź, SIENKIEWICZA 28.

FABRYKA
 s r ó b i n i t ó w
JARISCH i PETRUL
 Łódź, Wodna № 26.

E. SZYKIER

Łódź, Nowomiejska 13,
 róg Północnej.

Skład Główny odstających win z
 własnych winnic na Węgrzech.
 Duży transport win RENSKICH,

Warszawskie Akcyjne
Towarzystwo Pożyczkowe

na zastaw ruchomości.

(Lombard Akcyjny).

Kapitał Akc. rb. 1,500,000, Kapitał zap. i rezerw. rb. 750,000.

WARSZAWA:

Kantor Główny plac Warecki № 2 — Oddział I,
Przejazd № 1; — Oddział II, Nowo-Miodowa № 2.

ŁÓDŹ:

Oddział I, Zachodnia 31, Oddział II, Pasaż-Meyera 11,
(róg Sienkiewicza № 23.)

Wydaje pożyczki na zastaw kosztowności i towarów. procent od
1 $\frac{1}{8}$ do 1% miesięcz., w miarę wielkości sumy, bez żadnych in. dopłat
Kantor Główny i Oddz. I Łódzki przyjmuje kosztowności i papiery do
depozytu za niską opłatą. Biuro otwarte od g. 9 r. do g. 3-ej po poł.

Łódzka odlewnia żelaza „FERRUM“

Właściciel R. Reinowski i Edm. Bauer, Widzewska 115

HERMAN HERMALIN, Skład apteczny

ŁÓDŹ, Piotrkowska № 11.

Adolf Blum i Popper, Hamburg

IMPORT EKSPEDYCJA EXPORT

Filje; Auscha, Berlin, Budapest, Fiume, Praga, Tetschen n./E. Wiedeń,
Skalmierzyce, Warszawa

Przyjmuje różnego rodzaju krajowe—oraz zagraniczne-ekspedycje. Solidne, szybkie
akuratne załatwianie, tania stawka.

Reprezentant na Łódź i okolice Aleksander Schumann, Łódź, Nawrot № 7

Skrzynka pocztowa 44.

**WARSZAWSKIE TOWARZYSTWO FABRYK
WYROBÓW METALIOWYCH I EMALIOWANYCH**

„WULKAN”

Skład fabryczny w Łodzi, ul. Piotrkowska 39.

S. Barczak i W. Kusak

ŁÓDŹ, Nawrot № 37.

PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWY STUDZIEN ARTEZYJSKICH
Wodociągi i Kanalizacje. — Centralne Ogrzewania.

Dom Agenturowo-
HANDLOWY **Edmund Bogdański** — Łódź, —
ul. Dzielna № 30.

Oddział w Będzinie ul. Sławianska 40. . . Hurtowy skład towarów kolonialnych i cukorniczych.

KWIACIARNIA
A. CZECHOWICZA
w Łodzi, Dzielna № 6.

Poleca kwiaty cięte i doniczkowe.
Bukiety ślubne, wieniec, kosze de-
koracyjne oraz wszelkie obstalunki
wchodzące w zakres ogrodnictwa.
Posiada nasiona i warzywa na składzie.

BIURO
EKSPEDYCYJNO PRZEWOZOWE

Feliks Szczeciński i S-ka

ŁÓDŹ,

Biuro Piotrkowska № 89.
Składy Widzewska № 119.

Przedsiębiorstwo Przewozowe
M. LENTZ
Łódź, Przejazd 2.

Przeprowadzki w specjalnych wa-
gonach meblowych.
OPAKOWANIE i PRZECHOWY-
WANIE MEBLI.

KWIACIARNIA
WŁADYSŁAWY

Łódź, Piotrkowska 18.

Poleca kwiaty cięte i donicz-
kowe, wieniec, bukiety, kosze
i dekoracje.

ZAKŁADY PRZEWOZOWE
R. Szafranowski, Łódź, Piotrkowska 69.

Po kilkoletniej mojej pracy jako
majster szewcki firmy **W. MANDA**,
otworzyłem przy ul. Piotrkowskiej
№ 91 pracownie obuwniczej męskiej
i damskiej, oraz wykonywam
wszelkie roboty **Ortopedyczne**.

Polecając się łaskawym wzglę-
dom i nadal Sz. klienteli pozostaję
z poważaniem **Stanisław Prochal**.

Nektąd na wyczerpaniu!!
D-ra med. **K. I. DREKSLERA p. t.**
Jak uchronić się od ciąży
Opis najnowszych środków od
ciąży chroniących z rysunkami.
Niezbędna książka dla każdego małżeństwa
CENA 1 MK.

Do nabycia w księgarni
ADOLFA SŁOMNICKIEGO,
w Łodzi, ul. Piotrkowska № 24.

Dom Handlowy
KAROL SOMYA
 ŁÓDŹ,
 Piotrkowska № 192,
 skład artykułów technicznych,
 żelaza i belek żelaznych.

Fabryka fartuchów płaciennych i alpagowych

Adolf Horak

Łódź, Piotrkowska 149.
 Oddział w WARSZAWIE,
 Elektoralna № 30.

CHEM. FABRYKA
Preparatów
Atramentowych
 Iaku i t. p.
M. GEPNERA
 w ŁODZI,
 ulica Ogrodowa № 8.

Mleczarnia Ziemiańska
Łódź

Dzielna № 30

Filja:
 Piotrkowska № 84

WŁASNOŚĆ
H. WĘTKOWSKIEGO.

Elektryczne Palarnie kawy i skład towarów kolonialnych
Franciszek GLUGLA, Łódź, Południowa 28.

Egzystuje od roku 1885
Cukiernia
W. BARCZA
 dawniej SZMAGIERA
 28. Piotrkowska 28.
 Przyjmuje wszelkie obstalunki w zakresie cukiernictwa wchodzące.

Koncesjowany Kantor
 Wymiany i Loterji
Jana Hanemana
 w Łodzi, Piotrkowska 12.
 WYMIANA WSZELKICH MONET i BANKNOTÓW. Kupno i Sprzedaż papierów wartościowych, kuponów i numizmatów. Sprzedaż losów loteryjnych i premjówek.

Zakład Dekoracyjny Malarski i Skład Tapet
Gostyński i Opoczyński
 Łódź, Zielona 19
 poleca na składzie obicia papierowe w wielkim wyborze, krajowych i zagranicznych fabryk po cenach fabrycznych.
 Również nasz pierwszorzędny zakład malarski wykonywa wszelkie roboty w zakresie malarstwa wchodzące od najskromniejszych do najwykwintniejszych

Farba do użytku domowego

„FARBIN”

Najlepszy środek do farbowania blazek, sakien i t. p.

„KOŚCIUSZKO” Najlepszą farbę do bielizny polecają:

I. Ch. PRASZKIER i S-ka Łódź, Krótka № 8.

— ZAKŁAD —
OGRODNICZY

Józefa Stoińskiego

Łódź — Bruss — Zdrowie.

Skółki drzew, krzewów-koniferów, Sadzonki szparagów, truskawek, rabarbaru, kwiatów zimnotrwałych i t. d.

Zakład odznaczony na wystawie kwiatowej w Łodzi 1908 roku
ZŁOTYM MEDALEM.

BROWAR **B=KEILICH**
PAROWY

Łódź, Zarzewska № 48.

Poleca smakoszom powszechnie ulubione i znane ze swej dobroci piwo: Pilzeńskie, Bawarskie i Monachijskie w antalkach i batelkach z chermetycznymi zatworami.

Tow. Akc.

wyrobów wełnianych
i bawełnianych

M. Silbersteina

w Łodzi.

Tow. Akc.

HUGO WULFFSOHN

Manufaktury

Wielkanej

w Łodzi.

Kwiaciarnia
„ZOFJA”
12 Przejazd 12

Poleca kwiaty cięte i doniczko-
 we, bukiety, wiązanki i wieńce,
 zawsze świeże w gustownym
 wykonaniu.

Ze starego nowe!
 Elegancko i ładnie można
 się ubrać w pracowni czapek
Ch. Hoehenberga,
 KAMIENNA № 6,
 Przyjmuje do prze-
 rabiania czapki maciejówki
 oraz kapelusze do przefasonowania.
PO TANICH CENACH.

Fabryka Kajetów i skład materiałów piśmiennych
J. Woźnica **Łódź,**
Nawrot II.

J. CHANACHOWICZ, Łódź, ul. Średnia № 20.
 SKŁAD APTECZNY. Hartowa sprzedaż Sody kaustycznej i
 szkła wodnego (Wasserglas).

KWIACIARNIA
Warszawianka
 Dzielna 2. Ł ó d ź. Dzielna 2.
 Poleca kwiaty świeże, cięte
 i doniczkowe, bukiety,
 wieńce, oraz dekoracje.

Max. Fischer
 INTERES
Agenturo - Komisowy
 ŁÓDŹ,
 ul. Piotrkowska № 177.

Fabryka farb olejnych i mineralnych oraz skład lakierów
 i przyborów malarskich **KOSEL i S-ka** Ł Ó D Ź
 Przejazd № 8.

Pracownia wyrobów
 pończoszniczych
M. Schönborn
Łódź,
Nawrot 23.
 Przyjmuje nadrabianie pończoch

Skład mebli
 przy Hotelu
„IMPERIAL”
 Piotrkowska 17.
 Poleca: Sypialnie, orze-
 chowe i dębowe,
 Wybór dostateczny.

A. DZIAŁOSZYŃSKI, — Łódź, —
Piotrkowska № 56.

dawniej: Akcyjne Tow. Częstochowskiej fabryki papierów kolor. i tapet

SKŁAD TAPET

— Skład zaopatrzony w najnowsze desenie tapet po cenach przystępnych. —

ZAKŁAD FREBŁOWSKI KOEDUKACYJNY

— oraz **SZKOŁA PRZYGOTOWAWCZA** —

M. ROSENTHAL, Łódź

ul. KAROLA 3.

Przyjmuje dzieci od lat 4—10. .: Kancelarja otwarta od 4—6 po poł.

Zakład Kuśnierski W. TYGERA

przeniesiony został z ul. Konstantynowskiej № 3 na ul.

PIOTRKOWSKĄ № 38, front I-sze piętro.

Przyjmuje wszelkie roboty futrzane: nowe jako też do przerobienia: karakuly oraz fokowe zakłady z własnego i powierzzonego towaru po cenach przystępnych. —

NAJNOWSZE FASONY!

Żądajcie wyłącznie „Palatyn“ i farbę
do bielizny „Ultramarina“ z firmą

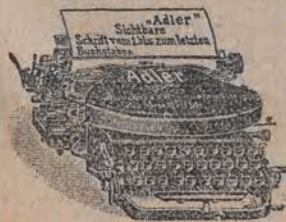
P. Chrzanowicz

Fabryka pudełek, torebek papierowych

— — oraz Zakład Introligatorski — —

Łódź, Nowy Rynek № 7.

Maszyny do pisania „Orzeł“ (Adler)

Wszelkie dodatki do maszyn i do pisania: taśmy, kalki i t. p.

Zakład reperacyjny

— — maszyn do pisania

Nauka pisania na maszynach

ARNOLD CHASINS

ŁÓDŹ, Wólczańska № 37

róg Benedykta.

Józef Hirschberg

KANTOR WYMIANY

ŁÓDŹ,

ul. Piotrkowska № 24.

Edmund Staehlewski

ŁÓDŹ, ul. Średnia 20.

SKŁAD GALANTERYJNY
i ZABAWEK

Poleca: Bieliznę damską i męską
krawaty, rękawiczki, try-
kotarze, parasole, wyroby
skórzane, pończochy,
skarpetki i t. p.

— Koncesjonowany Kantor —
Sprzedaży Losów Loteryjnych **A. Riederman, Łódź, Cegielniana 37.**

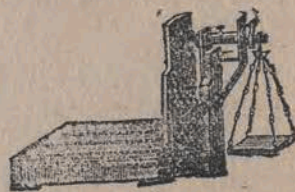
KRAJOWYCH i ZAGRANICZNYCH.

Warsz. Fabr. Wag

Józef Rogalski

i syn Stanisław

ŁÓDŹ, ul. Średnia № 24.

Christian Wutke

Właściciel **A. WUTKE**

ŁÓDŹ, Piotrkowska 115.

Zakład krawiecki oraz skład
towarów Angielskich i krajowych

JÓZEF WOLSKI

ŁÓDŹ, Piotrkowska № 3.

Firma Egez. od 1893 r.

Poleca ze starych zapasów

Wina, Koniaki i Likiery.

Wylączna sprzedaż win Szampańskich
firmy „Tórrley” Francuskiej Kompani
w Budapeszcie.

BROWAR PAROWY

Gottlieba HÄUSLERA

w Radogoszczu

pod Łodzią.

Fabryka szczotek

— i pędzli —

Cezar Matz

Łódź, Piotrkowska 123.

Biuro Ekspedycyjne
Sz. LEWIN i S-ka

ŁÓDŹ,
 Piotrkowska 56.

WARSZAWA,
 Nalewki № 23/25.

Skład W i n, Towarów
 kolonialnych i delikatesów

K. Wolski

ŁÓDŹ,
 Konstanyńska № 8.

Tow. Akc.

Wielkanej

Manufaktury

Stiller i Bielszowski

w ŁODZI.

Ważne dla Rodziców! Prostrzymać różnego rodzaju dla dzieci, cezenie i dzieci trzymających się pochyło. Gorsety do wyprostowania figury dzieciom zaczynającym wyrastać krzywo; gotowe i na obstarunek poleca pracownia **Anny Laferskiej,**

Łódź, Piotrkowska 132. Filji żadnej nie posiadamy.

Izydor LITAUER

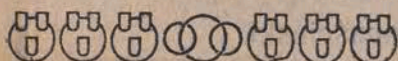
Łódź, Piotrkowska 40.
 Magazyn modnych towarów.

Cukiernia

B. GOSTOMSKIEGO

dawniej Aleksander Roszkowski.
 Łódź, Piotrkowska № 76.

Niemiecko-Rosyjskie
 Towarzystwo Transportów
 i Żeglugi

Centrala: Frankfurt N/M.
 Oddział w Ł O D Z I,
 Piotrkowska 39.

Przedstawiciel Zygmunt Toeman

Skóre imitacyjną
na zelówki marki

„ERFAG”

oraz patento
wane lekkie **Ochroniacze**
z jednego specjalnie skręconego drutu
stalowego o 2-ech zakończeniach marki

„Erfag”

poleca **M. Hanfwurcel**

Jeneralna reprezentacja i skład główny Domu
exportowego, „Erich Groehn“ w Berlinie na
Królestwo i Ukrainie **Łódź, ul. Piotrkowska 189**
Zastępy i hurtownię z ewent. możliwością
otrzymania wyłącznej sprzedaży na pewne
okręgi poszukiwani.

Karol MOGK

właśc.:

Römeri König inż.

ŁÓDŹ,

— ulica Nawrot № 4. —

SKŁAD

Artykułów Technicznych.

Apteczne materiały oraz
środki Kosmetyczne poleca

Wincenty

Rzepkowicz

Prowizor farmacji

— Nawrot 17 róg Sienkiewicza. —

Uprzystępienie cen oraz sumienna usłu-
ga zawsze będą moim głównym zadaniem

PIĘRSZORZĘDNY

MAGAZYN

OBUWIA

męskiego, damskiego i dzieciennego

J. Nowakowski i S-ka

dawniej M. Kapuściński.

Ł ó d ź, Piotrkowska № 9.

Maszyny Rolnicze
Żniwiarki amerykańskie,
 siewniki, młockarnie, szerokom-
 lotne i cepowe, maneże, wialnie,
 różne siewczarnie Cultywatory i
 brony, sprzęż, Ventzkiego, parniki,
 wirówki, wagi i t. p.
 Poleca po cenach najtańszych
A. Abramowicz, Główna 65.

ZAKŁAD KRAWIECKI
CHRISTIAN BLIEN

ŁÓDŹ, ŚREDNIA № 12
 Wykonuje wszelkie roboty w
 zakres krawiectwa wchodzące
 podług najnowszych fasonów.
 Zawsze na składzie najlepsze to-
 wary krajowe i zagraniczne oraz
 przybory krawieckie.

Pracownia ubiorów — **J. MOSZKOWICZA, Łódź, Zawadzka 22,**
 — damskich —
 przyjmuje wszelkie roboty podług najnowszych modeli
 po cenach najprzystępniejszych.

Skład artykułów żelaznych
 i technicznych

O. Feldbrill

Łódź, Piotrkowska 167.

Fabryka pudełek tekturo-
 wych oraz wyrób białizny
 papierowej

Karol Prusse i s-ka

Łódź, Pańska 52.

1ª Łódzka Elektryczna Fabryka
 Dragéés i wyrób cukierków p. f.

„ARKADJA”

ŁÓDŹ, OGRODOWA № 13, (dom własny).

Pracownia ram
 i oprawa obrazów

I. Cwillich

Dzielna 11 w podwórzu,

Wielki wybór obrazów olejnych
 i reprodukcji oraz roboty stolarskie
 i odświeżanie mebli.

Pierwszą Łódzka parowa
 chemiczna farbiarnia

WILCHELMA SZEJMAŃA
 w Łodzi, Lutomska 9.

Farbuje wszelkiego rodzaju garde-
 robę męską, damską, jedwabie, ak-
 samity, plusze, płotno oraz resztki
 do 12 arszyn futra: skunksy, sobole,
 mardery, Kamczackie, bobry i t. p.
 Doprowadza takowe do stanu nowego
 podług najnowszej techniki.

□ □ **Ceny przystępne.** □ □

Skład maszyn i narzędzi rolniczych

Alfred Boesig

ŁÓDŹ—RĄDOGOSZCZ,

Szosa Zgierska № 324.

Posiada na składzie i poleca:
maneże, sieczkarnie, młockarnie, siewniki, pługi kul-
tywatory, brony, kosiariki, i t. p. różnych systemów krajowych
i zagranicznych fabryk. — — — — — Oraz sprzedaż słomy, siana i szezki.

POLSKIE BIURO POŚREDNICTWA KUPNA I SPRZEDAŻY

W. Krzymiński i R. Janowski

przy ul. Zamkowej № 11, w Pabjanicach

Biuro pośredniczy przy kupnie i sprzedaży majątków ziemskich,
lasów, młynów, fabryk, domów, placów, sklepów, urządzeń sklepowych
i biurowych, narzędzi rolniczych, straży ogniowych i t. p. Lokata
kapitałów. — Przedstawicielstwo fabryk krajowych i zagranicznych.

Po kilkoletniej mojej pracy
jako majster szewcki firmy

W. Manda

otworzyłem przy ul.

Piotrkowskiej № 91

pracownie

obuwia męskiego i damskiego

oraz wykonywam

wszelkie roboty ortopedyczne.

Polecając się i nadal łaskawym względem

Stanisław Grochal.

Sz. klienteli pozostaje z poważaniem

Zakład kowalski
i stelmarski

JANA KOZINSKIEGO

w Łodzi, Sienkiewicza 19

Wykonuje wszelkie roboty
wchodzące w zakres kowalstwa
i stelmarstwa.

APTEKA

J. ŁABUDZINSKIEGO

Łódź, Główna № 50.

□□□

Laboratorium Farmaceutyczne.

Wstrzykiwania podskórne.

PRACOWNIA KAPELUSZY

I. Kaładulska, Sienkiewicza 40.

Skład wyrobów
stalowych

F. BOESIG, ul. Piotrkowska 126
— róg Nawrot. —

Poleca wielki wybór **Brzytew, maszynek do golenia i strzyżenia wło-
sów, noży, widelcy-łyżek, szczyrzyków, osterków do golenia i wszelkich
innych wyrobów stalowych. Szlifowanie brzytew oraz wszelkie reperacje.**

CASINO

Pierwszorzędny Teatr Kinematograficzny

w specjalnym budynku z nowoczesnym urządzeniem
około 1000 m.

□ Komfort oraz wspaniale urządzona wentylacja. □

□□□ Zmiana programu 2 razy tygodniowo, □□□□

Koncesjonowane Biuro **BRACI AFTERGUT**
— Elektrotechniczne —

ŁÓDŹ, Piotrkowska № 111.

— Wykonywa wszelkie instalacje w zakres elektrotechniki wchodzące, —

Koncesjonowane Biuro **„ELEKTRON”**
— Elektrotechniczne —

Inż. Jul. i M. HAMER

Łódź, Piotrkowska № 117, Włocławek, Nowa № 9.

Przyjmuje: wszelkie instalacje w zakres elektrotechniki
wchodzące, przyłączenia do sieci miejskiej. Sprzedaż materiałów
hurtowa i detaliczna,

Kawiarnia-Restauracja

Sienkiewicza № 22.

Wydaje znane ze swej do-
broci śniadania, obiady
i kolacje oraz piwo Pilżeń-
skie z beczki. Polecając się
łaskawym względem Szan.

Publiczności **M. KOBYŁECKA**

Mleczarnia

A. Flemkiego

Cegielniana № 47.

Poleca codziennie świeże produkty
wieskie oraz nabiał po cenach
konkurencyjnych.

Skład towarów kolonialnych
i delikatesów

Piotrkowska 126.

Poleca wszelkie towary kolonialne i delikatesy, wyrobów krajowych i zagranicznych.

I. Spokojny

Piotrkowska 16. w podwórzu
Filja Piotrkowska 107

Specjalna oprawa obra-
zów i pracownia ram
oraz duży wybór
obrazów.

Ceny konkurencyjne.

SKŁAD MATERJAŁÓW DENTYSTYCZNYCH

Ch. Ogólnik i S-ka

Zawadzka 12.

Poleca wielki wybór zębów i koron złotych
Przyjmuje wszelkie reparacje.

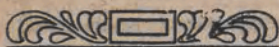
Skład otwarty od 9 rano do 7 wiecz.

Arno Dietel

Skład materiałów aptecznych i farb

Łódź, ul. Piotrkowska № 157.

Poleca nasiona, proszek „Garantol” do konserwowania jaj i wody mineralne, naturalne i sztuczne.

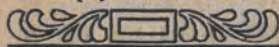
Kuśnierz z praktyką zagraniczną

S. GROSMAN

Piotrkowska Nr. 24.

Roboty futrzane dla panów i pań. Przyjmuje futra do farbowania. Obstalunki wykonywa akuratnie.

Kupuje stare futra.

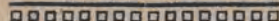

Ważne dla dam!

Nowo-otworzona pracownia ubiorów damskich i kostjumów

Beckera junier

mieści się przy ul. CEGIELNIANEJ № 9.
Ceny konkurencyjne.

Zat. 1882

Browar

SŁODOWNIA I OCTOWNIA

GUSTAWA KEILICHA

w ŁODZI, ul. Orła 25.

Poleca: znanej ze swej dobroci **PIWA**: bawarskie, pilzeńskie i monach. (ciemne). **Słód**: pilzeński i Wiedeński jasny **OCEC**: spirytusowy, winny i stołowy. Specjalność oced do matrynatów.

Pierwsza Łódzka
Fabryka Pump

Adolfa PREISS — ŁÓDŹ —

Benedykta № 13.

Pumpy

różnego systemu dla
urządzeń wodociągo-
wych,

oraz podwójnie dzia-
lające pumpy wiert-
nicze

własnego

wynalazku

Nowe urządzenia
pump ręcznych i
motorowych.

Pumpy i części tychże
są zawsze na składzie
Motory naftowe i
ropowe własnego
wynalazku wszel-
kich systemów,

montuje i wykonywa się
wszelkie reparacje.

CENY NIZKIE.

SKŁAD SKÓR

SALOMON BIALER

Łódź, Wólczańska 65.

Adolf GOLDBLUM

Skład materiałów
elektrotechnicznych

Łódź, Piotrkowska 55.

Izydor Litauer, Łódź, — Piotrkowska 40 —
MAGAZYN MODNYCH TOWARÓW

Skład Aparatów,
przyborów fotograficznych
i fabr. Kart fotograficznych

M. ŚPIEWAK

Łódź, Piotrkowska 116.

S. Herschsohn

Łódź, Piotrkowska 115.

Oprawa obrazów Ramy.
Reprodukuje sztuk pięknych
w obr. i pocztówkach.

Wyroby skórzane zabawki.
Pisma i Piśmienne materiały.

Żądajcie wyłącznie „PALATYN“
i farbę do bielizny „ULTRAMARINA“
z firmą

M. ROSEN

ŁÓDŹ, Zawadzka № 12.

Fabryka drewnianych skrzynek

Wolf Adler, Łódź, Nowomiejska 6—8.

WARSAWSKA PRACOWNIA OBUWIA

ADAMA PACIAK

Nawrot № 41.

Wykonuje wszelkie roboty w zakresie szewstwa wchodzące po cenach umiarkowanych.

Zakład Fryzjerski dla pań ANNA NEUMAN
Piotrkowska 152

Masaż twarzy, mycie głowy, farbowanie włosów pielęgnowanie paznokci
(Manicure) Wyroby z włosów.

CUKIERNIE

B. KOMARA

ŁÓDŹ, Piotrkowska № 63,
Dzielna № 12.

Mleczarnia
W. RYDZA

Łódź, Benedykta № 1.

Wydaje śniadania, obiady
i kolacje.

Mleczarnia
HELENÓWKA

Piotrkowska № 164.

Poleca codziennie świeże produkty wiejskie. Wydaje śniadania obiady i kolacje smacznej z drowe

Aprętura i Farbiarnia K. WALCZAK,
Łódź, Wólczańska № 251.

Towarz. Akc. Pabjanickich Fabryk
Wyrobow Bawełnianych

Krusche i Ender
w Pabjanicach.

Skład Maszyn Rolniczych

krajowych

i zagran. poleca

A. Abramowicz Główna 65.

Magazyn Obuwia T. OBRĘBSKIEGO

z d. 20 października przeniesiony został
na ul. Piotrkowską 115.

Po gruntownym przerobieniu magazyn
został zaopatrzony w wielki wybór obuwia z najlepszych materia-
łów, po cenach znizowanych. Tamże przyjmuje się wszelkie roboty
ortopedyczne, które zostają wykonane z wszelką akuracją.

Piotrkowska 115.

Piotrkowska 115.

A. Urbanowicz dawniej W. Ciot i S-ka
PRZEJZAD 16. Skład materiałów piśmiennych.

Pracownia Obuwia

Męskiego, Damskiego i Dziecinnego

KAZIMIERZ JAKUBOWSKI

były pracownik firmy L. Falde.

Łódź, ul. Benedykta № 10.

Poleca: obuwie wykwiłtne i trwałe
w wielkim wyborze po cenach
przystępnych i stałych.

Przyjmuje wszelkie
reperacje i obstalunki.

Ze starych kapeluszy zupełnie nowe! Damskie, męskie i dziecinnie, podług
najnowszych fasonów. Fasonuje **B. Grünberg**, PIOTRKOWSKA 31
i farbuję po cenach umiarkowanych. i Główna № 65.

Księgarnia i skład
materiałów piśmiennych

M. Wiener Główna 45.

— Duży wybór albumów, kajetów i pocztówek. —

**ŻĄDAJCIE TYLKO
FARBY**

**DO UŻYTKU
DOMOWEGO**

GŁÓWNY SKŁAD: Piotrkowska 58.

„PALATYN” PAUL KESSLER i S-ka.

„PALATYN,
jest najnowszym i najprak-
tyczniejszym środkiem do domowego
farbowania i przefarbowania wszelkich materiałów
we wszystkich kolorach. Używany wszędzie z najlepszym
rezultatem. Wielka oszczędność i praktyczność w użyciu.

Skład Towarów Jedwabnych

Bruno ROSENBERG

Łódź, Piotrkowska № 103.

Poleca w wielkim wyborze chiffony, ponge, welwety,
oraz plusze it. p. po cenach bardzo przystępnych

Z. MITTELSTÄEDT i S-ka

(dawniej A. KAWECKI i S-ka)

ŁÓDŹ, PRZEJAZD № 42—44.

połącza wagonowe i ze składu:

DACHÓWKI,
CEMENT,
WAPNO,
GIPS,
CECŁĘ szamat.

TORF,
DRZEWO rąbane i
w szczapach,
dębowe, brzoźowe
i sosnowe.

**= Drukarnia =
i Skład Papieru**

A. I. OSTROWSKI

ŁÓDŹ, Piotrkowska 55.

Poleca: Materiały piśmienne i rysunkowe. Bilety wizytowe, kajeta w najlepszym
gatunku. Serwetki papierowe. Papeterje krajowe i zagraniczne.
Pocztówki co drugi dzień nowości. Rejestry gospodarze.

**PIERWSZORZĘDONY
TAPICER
i DEKORATOR**

W. ŁUCZAK

ŁÓDŹ, Rozwadowska 2.

